

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ገጽ ሰባተኛ ዓመት ቁጥር ፵፫
አዲስ አበባ ነሀሴ ፲፫ ቀን ፪ሺ፲፫ ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

27th Year No. 43
ADDIS ABABA, 19th August, 2021

ግውጫ	Content
አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፷፩/፪ሺ፲፫ የፌዴሬሽን ምክር ቤትን ሥልጣንና ተግባር ለመዘርዘር የወጣ አዋጅ.....ገጽ ፲፫ሺ፭፻፶፱	Proclamation No. 1261/2021 A Proclamation to Define the Powers and Functions of the House of Federation ProclamationPage 13559

አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፷፩/፪ሺ፲፫
በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የፌዴሬሽን ምክር ቤትን ሥልጣንና ተግባር
ለመዘርዘር የወጣ አዋጅ

የኢትዮጵያ ብሔሮች፣ ብሔረሰቦች እና ሕዝቦች የሚወክሉበት የፌዴሬሽን ምክር ቤት እንደ አንድ ሕገ-መንግሥታዊ ተቋም የሕጎች ሁሉ የበላይ በሆነው በፌዴራሉ ሕገ መንግሥት የተቋቋመ በመሆኑና ሥልጣንና ተግባሩ ጠቅለል ባለ መልክ በሕገ-መንግሥቱ ውስጥ የተመለከተ በመሆኑ፤

የፌዴሬሽን ምክር ቤት ተልዕኮውን በተሟላ መንገድ መፈጸሙ የሕገ መንግሥት የበላይነት፣ ሕገ-መንግሥታዊነት፣ ዘላቂ ሰላም፣ ዋስትና ያለው ዲሞክራሲ ለማረጋገጥ፣ እንዲሁም አንድ የፖለቲካና ኢኮኖሚ ማህበረሰብ ለመገንባት ያለው አስተዋጽኦ የኅላ በመሆኑ፤

ከፌዴሬሽን ምክር ቤት ሥልጣንና ተግባር ጋር በተያያዘ በጊዜ ሒደት በአፈጻጸም የታዩ የሕግና የአሰራር ክፍተቶችን መለየትና ማሻሻያ ማድረግ በማስፈለጉ፤

PROCLAMATION NO. 1261/2021
A PROCLAMATION TO DEFINE THE
POWERS AND FUNCTIONS OF THE
HOUSE OF FEDERATION OF THE
FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF
ETHIOPIA

WHEREAS, the House of the Federation, in which the Ethiopian Nations, Nationalities, and Peoples are represented as per the Constitution, which is the supreme law of the land, is Constituted as a governmental institution by the Constitution and the fundamental powers and responsibilities of which are specified in the Constitution;

WHEREAS, the execution by the House of Federation of the powers and functions given to it under the Constitution contributes to guaranteeing the supremacy of the Constitution, Constitutionalism, ensuring lasting peace and democracy as well as to building one economic and political community;

WHEREAS, to fill implementation gaps and gaps related to the prevailing law as well as to cope up with new developments, it has become necessary to amend the law;

በጥቅል የተቀመጡት ኃላፊነቶችም ለአፈጻጸም ያመች ዘንድ በአዋጅ ዘርዘር ብለው እንዲደነገጉ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፶፭(፩) መሠረት የሚከተለው ታውጇል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የፌዴሬሽን ምክር ቤትን ሥልጣንና ተግባር ለመዘርዘር የወጣ አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፰፩/፪ሺ፲፫” ዓ.ም ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

፩/ “ሕገ መንግሥት” ማለት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት ነው፤

፪/ “ምክር ቤት” ማለት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የፌዴሬሽን ምክር ቤት ነው፤

፫/ “ሕግ” ማለት በፌዴራሉ ወይም በክልል ሕግ አውጪ አካላት የሚወጡ አዋጆች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ሲሆኑ ኢትዮጵያ ያፀደቀቻቸውን ዓለም አቀፍ ስምምነቶችንም ያካትታል፤

፬/ “የከተማ አስተዳደር” ማለት የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር እና የድሬደዋ ከተማ አስተዳደር ናቸው፤

WHEREAS, it has become necessary to clearly stipulate and specify the fundamental powers and responsibilities of the House; in such a Proclamation so that it shall successfully execute its functions;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby Proclaimed as follows.

PART ONE

GENERAL PROVISIONS

1. Short Title

This Proclamation may be cited as “A Proclamation to Define the Powers and Functions of the House of Federation Proclamation No.1261/2021.”

2. Definitions

In this Proclamation, unless the context otherwise requires:

1/ “Constitution” shall mean the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia;

2/ “House” shall mean the House of Federation of the Federal Democratic Republic of Ethiopia;

3/ “Law” shall mean Proclamations, Regulations and Directives issued by the federal or state legislative organs, it shall also include international agreements that have been ratified by Ethiopia;

4/ “City Administration” shall mean Addis Ababa and Dire Dawa City Administrations;

፮/ “አፈ ጉባዔ” እና “ምክትል አፈ ጉባዔ” ማለት የፌዴሬሽን ምክር ቤት አፈ ጉባዔና ምክትል አፈ ጉባዔ ናቸው።

፯/ “ቋሚ ኮሚቴ” ማለት ከምክር ቤት አባላት መካከል የሚመረጡ አባላትን የያዘ ሆኖ ከምክር ቤቱ የሚመራለትን ጉዳይ መርምሮ የወሳኔ ሃሳብ ለምክር ቤቱ የሚያቀርብ ኮሚቴ ነው።

፲/ “አስተባባሪ ኮሚቴ” ማለት የምክር ቤቱ አፈ ጉባዔ፣ ምክትል አፈ ጉባዔ፣ የቋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢዎች እና በምክር ቤቱ በቋሚነት የሚሰሩ የቋሚ ኮሚቴ ጸሐፊዎች እና ያለድምጽ ቃለ ጉባዔ በመያዝ የምክር ቤቱ ጽ/ቤት ኃላፊ የሚሳተፉበት ኮሚቴ ማለት ነው።

፷/ “ጊዜያዊ ኮሚቴ” ማለት በምክር ቤቱ ቋሚ ኮሚቴዎች ወይም በአስተባባሪ ኮሚቴ ሊሰሩ የማይችሉ አስቸኳይ እና አስፈላጊ ስራዎችን ለመከወን በምክር ቤቱ ለተወሰነ ጊዜ የሚቋቋም ኮሚቴ ነው።

፱/ “ብሔር፣ ብሔረሰብ፣ ሕዝብ” ማለት ሰፊ ያለ የጋራ ፀባይ የሚያንፀባርቅ ባህል ወይም ተመሳሳይ ልምዶች ያላቸው ሊግባቡ የሚችሉበት የጋራ ቋንቋ ያላቸው የተዛመደ ሕልውና አለን ብለው የሚያምኑ የሥነ ልቦና አንድነት ያላቸውና በአብዛኛው በተያያዘ መልክዓ ምድር የሚኖሩ ናቸው።

5/ “Speaker and Deputy Speaker” shall mean the Speaker and the Deputy Speaker of the House of Federation;

6/ “Standing Committee” shall mean a committee that is composed of members elected from among the members of the House, with a view to examining the issues sent to it by the House and makes recommendations to the House;

7/ “Coordinating Committee” means a committee established by the House comprising the Speaker, the Deputy Speaker, Chairpersons, Vice-Chair persons and Secretariat of the standing committees as well as the Head of the Secretariat of the House to keep minutes without voting right;

8/ “Ad hoc Committee” means a committee established by the House to undertake particular and time-limited activity;

9/ “Nations, Nationalities and Peoples” means a group of people who have or share a large measure of a common culture or similar customs, mutual intelligibility of language, belief in common or related identities, a common psychological make-up, and who inhabit an identifiable, predominantly contiguous territory;

፲/ “ማሕበረሰብ” ማለት ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም ሲባል ብሔር፣ ብሔረሰብ ወይም ሕዝብ ለመሆን በፌዴሬሽን ምክር ቤት እውቅና ያልተሰጣቸው ነገር ግን እውቅና እንዲሰጣቸው በሕገ መንግሥቱ መሰረት ጥያቄ የሚያቀርቡ ናቸው።

፲፩/ “የሕገ መንግሥት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ” ማለት በሕገ መንግሥቱ አንቀጽ (፹፪) ንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት የተቋቋመው የፌዴራሉ የሕገ መንግሥት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ ነው።

፲፪/ “ፍርድ ቤት” ማለት በማንኛውም ደረጃ የሚገኝ የፌዴራል ወይም የክልል ወይም የከተማ አስተዳደር ፍርድ ቤት ሲሆን ሌሎች በሕግ የዳኝነት ሥልጣን የተሰጣቸውን አካላትም ይጨምራል።

፲፫/ “የመንግስት አካል ወይም ባለሥልጣን ውሳኔ” ማለት በማናቸውም ደረጃ የሚገኝ የመንግስት አካል ወይም ባለሥልጣን የሚሰጠው የመጨረሻ ውሳኔ ነው።

፲፬/ “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ማለት ነው።

፲፭/ “ክልል” ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት አንቀጽ ፵፯ መሰረት የተቋቋመ ክልል ማለት ነው።

፫. የጾታ አገላለፅ

በዚህ አዋጅ ውስጥ በወንድ ጾታ የተደነገገው የሴትንም ጾታ ያካትታል።

10/ “Community” means those who are in the process of requesting the House in accordance with the Constitution to acquire the status of a Nation, Nationality or People;

11/ “Council of Constitutional Inquiry” means the Council of Constitutional Inquiry of the Federal Government established in accordance with Article 82 (1) of the Constitution;

12/ “Court” means all levels of Federal courts, Regional State courts, city administration courts as well as other courts of similar status established by law;

13/ “Government Organ or Decision of Government Authorities” means all levels of Government Organs or the final decision of any Government authority;

14/ “Person” shall mean natural or any other person that has acquired a legal personality;

15/ “Member State” shall mean the member states of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, which are established in accordance with Article 47 of the Constitution.

3. Gender Reference

Provisions of this Proclamation set out in the masculine gender shall also apply to the feminine gender.

፩. የምክር ቤቱ ሥልጣንና ተግባር

የፌዴሬሽን ምክር ቤት የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፦

- ፩/ ሕገ መንግሥቱን ይተረጎማል፤ ሕገ-መንግስታዊ ክርክር ጉዳዮች ላይ ውሳኔ ይሰጣል፤
- ፪/ የሕገ መንግሥት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔን ያደራጃል፤
- ፫/ የብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች የራስን ዕድል በራስ የመወሰን እስከ መገንጠል መብትን በተመለከተ በሚነሱ ጥያቄዎች ላይ በሕገ መንግሥቱ መሠረት ይወስናል፤
- ፬/ በሕገ መንግሥቱ የተደነገገው የሕዝቦች እኩልነትና በሕዝቦች መፈቃቀድ ላይ የተመሠረተ አንድነት ሥር እንዲሰድና እንዲዳብር ያደርጋል፤
- ፭/ በክልሎች መካከል ለሚነሱ አለመግባባቶች መፍትሔ ይፈልጋል፤
- ፮/ የክልሎችና የፌደራል መንግሥት የጋራ ተብለው የተመደቡ ገቢዎች በሁለቱ መካከል የሚከፋፈሉበትን እንዲሁም የፌደራል መንግስት ለክልሎች ድጎማ የሚሰጥበትን ቀመር ይወስናል፤
- ፯/ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሕግ ሊወጣላቸው የሚገቡ የፍትሐ ብሔር ጉዳዮችን ይለያል፤
- ፰/ ማንኛውም ክልል የፌደራል ሕገ መንግሥቱን በመጣስ ሕገ መንግሥታዊ ሥርዓቱን አደጋ ላይ የጣለ እንደሆነ የፌደራል መንግሥት ጣልቃ እንዲገባ ያዛል፤
- ፱/ በሕገ መንግሥቱ አንቀጽ ፩፻፫ (፮) መሠረት የምርጫ ቦርድ በሚያቀርብለት ረቂቅ መሰረት የምርጫ ክልሎች አካላለፍን ይወስናል፤

4. Powers and Functions of the House

The House shall:

- 1/ Interpret the Constitution and decides on all Constitutional disputes;
- 2/ Organize the Council of Constitutional Inquiry;
- 3/ Decide, in accordance with the Constitution, on issues relating to the rights of Nations, Nationalities and Peoples to self-determination, including the right to secession;
- 4/ Promote the equality of the peoples of Ethiopia enshrined in the Constitution, and promote and consolidate their unity based on their mutual consent;
- 5/ Strive to find solutions to disputes or misunderstandings that may arise between states;
- 6/ Determine the division of revenues derived from joint Federal and State tax sources, and the subsidies that the Federal Government may provide to the States;
- 7/ Determine civil matters which require the enactment of laws by the House of Peoples' Representatives;
- 8/ Order the Federal Government to intervene if any State threatens the Constitutional order in violation of the Constitution;
- 9/ Determine on the draft proposal of electoral constituencies submitted by the National Election Board based on Article 103(5) of the Constitution;

፲/ የሕዝብ ብዛታቸው አነስተኛ በመሆኑ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የተለየ ውክልና የሚያስፈልጋቸው ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ማንነት እና ቁጥር አስቀድሞ በሚዘጋጅ ግልጽ መስፈርት መሰረት ይወሰናል፤

፲፩/ በሕገ መንግሥቱ አንቀጽ ፺፱ መሠረት ለፌዴራል ወይም ለክልል መንግሥታት ተለይተው ባልተሰጡ ታክስና ግብር የመጣል ሥልጣኖች ከሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጋር በጋራ ይወሰናል፤

፲፪/ በማንኛውም ክልል ሰብዓዊ መብቶች ሲጣሱና ክልሉ ድርጊቱን ማስቆም ሳይችል ሲቀር ተገቢውን እርምጃ እንዲወስድ ከሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጋር በመሆን ለክልሉ ምክር ቤት መመሪያ ይሰጣል፤

፲፫/ የፌዴሬሽን ምክር ቤት ከአባላቱ መካከል ለሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ ሶስት አባላትን መርጦ ይወክላል፤

፲፬/ በሕገ መንግሥቱ አንቀጽ ፸፫(፪) መሰረት ከሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጋር በሚደረግ የጋራ ስብሰባ የአገሪቱን ፕሬዚዳንት ይመርጣል፤

፲፭/ በሕገ መንግሥቱ አንቀጽ ፩፻፬ እና ፩፻፭ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) በተደነገገው መሠረት ሕገ መንግሥቱን በማሻሻል ሂደት ይሳተፋል፤

፲፮/ በሥልጣኑ ሥር በሚካተቱ ጉዳዮች ላይ ከሌሎች ጋር በመተባበር የግንዛቤ ማስጨበጫ ሥልጠና እንዲሰጥ እንዲሁም ጥናት እና ምርምር እንዲካሄድ ያደርጋል፤

፲፯/ የምክር ቤቱን ቋሚና ጊዜያዊ ኮሚቴዎች ያቋቁማል፤

10/ Determine the identity and amount of minority nationalities and peoples which are deemed to require special representation in the House of Peoples' Representatives;

11/ Determine jointly with the House of Peoples' Representatives the power of taxation on revenue sources, in accordance with Article 99 of the Constitution, of which neither the Federal nor the State Governments have responsibility;

12/ In cases when there is an act of human rights violations, the House jointly with the House of Peoples' Representatives gives directive to states to arrest the acts of violations of human rights, and bring to justice those who violated such human rights;

13/ Elect three members of the Council of Constitutional Inquiry from members of the House;

14/ Elect the President of the Country in a joint session with the House of Peoples' Representatives in accordance with Article 70(2) of the Constitution;

15/ Participate in the process of the Constitutional amendment as stipulated in Article (104) and Article (105) Sub-Articles (1) and (2) of the Constitution;

16/ In collaboration with others, offer education and training, and whenever necessary, carry out research and studies on matters pertaining to its responsibilities;

17/ Establish permanent and ad hoc committees of the House;

፲፰/ የራሱን አፈ ጉባዔና ምክትል አፈ ጉባዔ ይመርጣል፤

፲፱/ የራሱን የሰራ አፈጻጸምና የውስጥ አስተዳደር ደንብ ያወጣል።

ክፍል ሁለት

ሕገ መንግስትን ስለ መተርጎም

፩. መሠረቱ

፩/ ሕገ መንግስትን ይተረጎማል፤ ሕገ መንግስታዊ ጉዳይ ክርክር ሲነሳ በምክር ቤቱ ውሳኔ ያገኛል።

፪/ ምክር ቤቱ ሕገ መንግስቱን በመተርጎም ሒደት ማናቸውም ሕግ፣ ልማዳዊ አሰራር፣ የመንግስት አካል ወይም የባለሥልጣን ውሳኔ ከሕገ-መንግስቱ ጋር የሚቃረን ሆኖ ሲያገኘው ተፈጻሚ እንዳይሆን ይወስናል።

፫/ ምክር ቤቱ በሕገ መንግስት ትርጉም የምክር አገልግሎት ለመስጠት አይገደድም።

፪. ለሕገ መንግስት ትርጉም ስለሚቀርቡ ጉዳዮች

የሕገ መንግስት ትርጉም ጥያቄ ሊቀርብ የሚችለው፦

፩/ በሕገ መንግስቱ ውስጥ ለመንግስት አካላት ወይም ሌሎች ተቋማት በተሰጡት ስልጣን፣ ተግባራትና ኃላፊነቶች ይዘትና ዳራ ላይ የሕገ-መንግስት ትርጉም ጥያቄ ሲነሳ፤

፪/ በፌዴራል መንግስትም ሆነ በክልል ሕግ አውጪ አካላት የሚወጡ ሕጎች ከሕገ መንግስቱ ጋር ይቃረናሉ የሚል ጥያቄ ሲነሳና ጉዳዩ በሚመለከተው ፍርድ ቤት ወይም በባለ ጉዳዩ ሲቀርብ፤

፫/ በማናቸውም የመንግስት አካል ወይም የባለሥልጣን የመጨረሻ ውሳኔ በሕገ መንግስቱ የተደነገጉት መሰረታዊ መብቶቹና ነጻነቶቹ ተጥሰዋል በሚል ጥያቄ ለማቅረብ መብት ባለው ሰው አቤቱታ ሲቀርብ፤

18/ Elect the Speaker and Deputy Speaker of the House;

19/ Issue Regulations and Directives relevant to its powers and functions.

PART TWO

INTERPRETATION OF THE CONSTITUTION

5. Principle

1/ Interprets the Constitution, all Constitutional disputes shall be decided by the House of the Federation;

2/ When the House finds that any law, customary practice or a decision of an organ of state or a public official contravenes the Constitution, it shall decide to make them ineffective;

3/ The House shall not be obliged to render a consultancy service on Constitutional Interpretation;

6. Cases Requiring Constitutional Interpretation

Constitutional interpretation can be asked:

1/ When a question is raised regarding the powers and functions given to government organs or other institutions established by the Constitution;

2/ When the laws enacted by the Federal or Regional Legislative Organs are deemed to contravene the Constitution and the question thereof is presented by a concerned court or the applicant;

3/ When a question is raised by any person that claims his basic Constitutional rights and freedoms are violated by any Government Organ or by a final decision of a Government authority;

- ፬/ በፌዴራል የመንግስት አካላት መካከል የሚነሱ አለመግባባቶች ሲቀርብ፤
- ፭/ በፌዴራል መንግስቱ እና በክልል መንግስታት መካከል የሚነሱ አለመግባባቶች ሲኖሩ፤
- ፮/ በክልሎች መካከል የሚነሱ አለመግባባቶች ሲኖሩ፤
- ፯/ በፍርድ ቤት ሊወሰን በማይችል በማናቸውም ሕገ መንግስታዊ ጉዳይ ላይ በፌዴራል ወይም በክልል ሕግ አውጪ ምክር ቤት አንድ ሶስተኛ አባላት ወይም በፌዴራልም ሆነ በክልል አስፈጻሚ አካላት ጥያቄ ሲቀርብ፤
- ፰/ የፌዴራል መንግስት የሚያወጣቸው ሕጎች በክልሎች ስለሚፈጸሙበት ሁኔታ አለመግባባት ሲፈጠርና ጥያቄውም በሚመለከተው አካል ሲቀርብ፤
- ፱/ የፌዴራል ወይም የክልል መንግስት ህጎችና ፖሊሲዎች በህገ መንግስቱ ውስጥ በተደነገጉት መርሆዎችና ዓላማዎች ላይ የተመሰረቱ አይደሉም የሚል ክርክር በክልል መንግስት፣ በፌዴራል መንግስት፣ በህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አንድ ሶስተኛ አባላት ወይም የክልል ምክር ቤት አንድ ሶስተኛ አባላት ሲቀርብ፤
- ፲/ የክልል ሕገ መንግስት ተርጓሚ አካል የክልል ሕገ መንግስትን በመተርጎም ሂደት ቀደም ሲል በፌዴሬሽን ምክር ቤት ወይም በሌላ ክልል ሕገ መንግስት ተርጓሚ አካል በተመሳሳይ ጉዳይ ላይ ከተሰጠ የሕገ መንግስት ተርጉም የተለየ ውሳኔ ባሰበ የክልል ሕገ መንግስት ተርጓሚ አካል በሚቀርብ ጥያቄ፤

- 4/ When there is a dispute or misunderstanding between the Federal Government Organs;
- 5/ When there is a dispute or misunderstanding between the Federal Government and a Regional State(s);
- 6/ When there is a dispute or misunderstanding between Regional States;
- 7/ When a question is raised by one-third of the Federal or Regional Legislative Organ as well as by the Federal or Regional executive Organ regarding non-justiciable Constitutional matters;
- 8/ When there is a misunderstanding regarding the implementation of Federal laws in Regional States and the question thereof presented by a concerned body;
- 9/ When there is a claim that the Federal or Regional State laws and policies are not based on the principles enshrined in the Constitution and such claim is brought by the Federal Government, Regional Government, by one-third of members of the House of Peoples’ Representatives as well as by one-third of members of Regional State Council;
- 10/ When a Regional State’s Organ that interprets the Regional State Constitution deems to provide a different interpretation on a matter that already received Constitutional Interpretation by the House;

፲፩/ መሰል የሕገ መንግስት ትርጉም ጥያቄዎችን ይጨምራል።

፯. የሕገ መንግስት ትርጉም ስለ መስጠት

፩/ ምክር ቤቱ የሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ ሕገ መንግስቱን መተርጎም ያስፈልጋል በማለት በጉዳዩ ላይ የሚያቀርበውን የውሳኔ ሃሳብ መርምሮ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል።

፪/ የሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ የሕገ-መንግስት ትርጉም አያስፈልግም በማለት ውሳኔ በሰጠባቸው ጉዳዮች ቅር የተሰኘ ወገን ይግባኝን ለምክር ቤት ማቅረብ ይችላል። ምክር ቤቱም በቀረበው ይግባኝ ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል።

፰. ስለ ይርጋ

፩/ በአንቀጽ ፯ ንዑስ አንቀጽ (፪) ድንጋጌ መሰረት በአጣሪ ጉባዔው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ወገን ውሳኔው በተሰጠ በመቶ ሰማንያ ቀናት ውስጥ ይግባኝን ለምክር ቤቱ ማቅረብ ይኖርበታል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው ቢኖርም፡-

ሀ) በሕገ መንግስቱ አንቀጽ ፳፰ በስብዕና ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎችን በተመለከተ ፣ እና

ለ) የብሔር፣ ብሔረሰብ፣ ሕዝብ መብቶች ወይም የስልጣን ክፍፍል እና መሰል ጉዳዮች ጋር በተያያዘ የሚቀርቡ የይግባኝ አቤቱታዎች የማቅረቢያ ጊዜ በይርጋ አይታገድም።

፱. የሕገ መንግስት ትርጉም ጥያቄ ማቅረብ ስለሚችሉ ሰዎች

፩/ የሕገ መንግስት ትርጉም ጥያቄ ሊቀርብ የሚችለው፡-

ሀ) በባለ ጉዳዩ ወይም በህጋዊ ወኪል፣

ለ) በሚመለከተው ፍርድ ቤት፣ የመንግስት አካላት፣

11/ Including similar Constitutional Interpretation questions.

7. Providing Constitutional Interpretation

1/ The House shall give a final decision on a matter submitted to it by the Council of Constitutional Inquiry recommending that the matter requires Constitutional interpretation.

2/ In cases when the Council of Constitutional Inquiry decides a particular matter does not require Constitutional Interpretation, the decision thereof can be appealable. The House also gives a final decision on the appeal.

8. Period of Limitation

1/ An appeal specified in Article 7(2) of this Proclamation shall be brought to the House within 180 working days.

2/ Notwithstanding Sub-Article (1) of this Article:

a) crimes against humanity as indicated in Article 28 of the Constitution shall not be barred by the statute of limitation;

b) the rights of nations, nationalities and peoples or issues relating to the division of power shall not be barred by the statute of limitation.

9. Persons Presenting Constitutional Interpretation Cases

1/ Constitutional Interpretation cases can be brought by:

a) the concerned applicant or his legal representative;

b) the concerned court, or the Government Organ;

ሐ) የአባላቱን የጋራ ወይም የግል ጥቅም በሚወክል ማህበር ወይም ተመሳሳይ ጥቅም ያላቸውን ሰዎች በሚወክል ግለሰብ ወይም የቡድን አባል ነው።

፪/ ለምክር ቤቱ የሚቀርቡ የሕገ መንግስት ትርጉም ጥያቄዎች አቀራረብ ዝርዝር በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጣ ደንብ ይወሰናል።

፲. ስለ ክፍያ

፩/ ለምክር ቤቱ የሚቀርብ የሕገ መንግሥት ትርጉም ጥያቄ ከክፍያ ነፃ ነው።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተጠቀሰው ቢኖርም እንደ አስፈላጊነቱ ምክር ቤቱ በሚያወጣው ደንብ መሰረት አቤቱታ አቅራቢው ክፍያ እንዲፈጽም ሊያደርግ ይችላል።

፲፩. ለሕገ መንግሥት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ ስለ መላክ

ምክር ቤቱ በቀጥታ የሚቀርብለትን አዲስ የሕገ-መንግሥት ትርጉም ጥያቄ ለሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤው ይልካል።

፲፪. የሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤው ስለ ሚያቀርበው የውሳኔ ሀሳብ

፩/ የሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤው ሕገ-መንግስቱን መተርጎም ያስፈልጋል ብሎ ሲያምን የውሳኔ ሀሳቡን በአፋጣኝ ከበቂ ሕገ-መንግስታዊ ማብራሪያ እና ሙሉ ሰነዶች እና መረጃዎች ጋር ለመጨረሻ ውሳኔ ለምክር ቤቱ ማቅረብ ይኖርበታል።

፪/ የምክር ቤቱ አፈ ጉባኤ ከሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤው የቀረበውን የውሳኔ ሀሳብ እንደደረሰው ለሚመለከተው ቋሚ ኮሚቴ ይመራል።

c) a person who has vested interest.

2/ Procedures that can be used to bring Constitutional cases shall be determined by a Regulation to be issued to implement this Proclamation.

10. Service Charge

1/ Application for Constitutional Interpretation submitted to the House shall be exempt, from a service charge.

2/ Notwithstanding Sub-Article (1) of this Article, the applicant may be asked to effect a payment in accordance with the Regulations to be issued by the House as may be necessary.

11. Forwarding Cases To Constitutional Inquiry

The House shall forward new cases of Constitutional Interpretation, submitted to it directly, to the Council of Constitutional Inquiry.

12. Draft Proposal of the Council of Constitutional Inquiry

1/ When the Council of Constitutional Inquiry decides that a particular matter requires Constitutional Interpretation, it shall submit to the House draft proposal of Constitutional Interpretation a long with all documents and pieces of evidences.

2/ The Speaker of the House shall forward the draft proposal of Constitutional Interpretation to the concerned Standing Committee.

፫/ የውሳኔ ሀሳቡ የተመራለት ቋሚ ኮሚቴ ጉዳዩን በመመርመር የደረሰበትን የውሳኔ ሀሳብ ለምክር ቤቱ ጉባዔ ማቅረብ ይኖርበታል።

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ አጣሪ ጉባዔው በሚመለከተው ቋሚ ኮሚቴ ወይም በምክር ቤቱ ጉባዔ ማብራሪያ እንዲሰጥ በተጠየቀ ጊዜ ቀርቦ ማብራሪያ መስጠት ይኖርበታል።

፭/ ምክር ቤቱ የመጨረሻ ውሳኔ ባልሰጠበት ወይም እየታየ ባለ ጉዳይ ላይ ማናቸውም አካል በመገናኛ ብዙሃን በጉዳዩ ላይ መግለጫ መስጠት ወይም ማሳተም ወይም በማህበራዊ ሚዲያ መልቀቅ የተከለከለ ነው። ይህ ለጥናትና ምርምር የሚደረግን ህትመት አይጨምርም።

፲፫. የሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ ስለሚያቀርበው የስራ አፈጻጸም ሪፖርት
የሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ ስለስራው ክንውን ለምክር ቤቱ ጉባዔ ሪፖርት ያቀርባል።

፲፬. በሕገ መንግሥት ትርጉም ተፈጻሚ ስለሚሆኑ መርሆዎች
ምክር ቤቱ የሚቀርቡለትን የሕገ መንግሥት የትርጉም ጉዳዮች መርምሮ ለመወሰን በሌሎች አገራት አቻ ተቋማት አንዲሁም ኢትዮጵያ አባል ሆኖ ባጸደቀቻቸው አለም አቀፍና አህጉራዊ የሰብዓዊ መብት ህግጋት አተረጓጎም ስራ ላይ የዋሉ የሕገ መንግሥት ወይም የሕገ መንግስታዊ መብቶች አተረጓጎም መርሆዎች በሥራ ላይ ማዋል ይችላል። ዝርዝሩ ይህን አዋጅ ለማስፈጸም በሚወጣ ደንብ ይሸፈናል።

3/ The concerned Standing Committee shall examine the draft proposal of Constitutional Interpretation and communicate its decision to the House.

4/ With out prejudice to Sub-Article (1) of this Article, the Council of Constitutional Inquiry, when asked, shall appear either before the concerned Standing Committee or the House to explain.

5/ A press release or publication on cases pending before the House is prohibited. This prohibition does not include publication to be made for research and study purpose.

13. A Report by the Council of Constitutional Inquiry

The Council of Constitutional Inquiry shall submit to the House a report relating to its activities.

14. Principles for Executing Constitutional Interpretation

The House may identify and implement principles of Constitutional Interpretation which are applied either in other Countries or the principles included under international and continental human rights instruments ratified by Ethiopia. Particulars of this shall be determined by a Regulation to be issued to implement this Proclamation.

፲፮. ተጨማሪ ማስረጃ ወይም አስተያየት ስለ ማሰባሰብ

፩/ ምክር ቤቱ በሕገ መንግሥት ትርጉም የመጨረሻ ውጤት ከመስጠቱ በፊት እንደ አስፈላጊነቱ ተጨማሪ ማስረጃ እንዲሰጥበት ወይም ከሚመለከተው አካል ማስረጃ እንዲቀርብ ወይም አግባብነት አላቸው ብሎ የሚያምንባቸውን ተቋማት ባለሙያዎች ቀርቦው እንዲያስረዱ ሊያዝ ይችላል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት ተጨማሪ ማስረጃ እንዲያቀርብ ወይም ቀርቦ እንዲያስረዱ በምክር ቤቱ የታዘዘ አካል ምክር ቤቱ በወሰነው ቀን ማስረጃውን ማቅረብ ወይም ቀርቦ ማስረዳት ይኖርበታል።

፫/ በምክር ቤቱ ማስረጃ እንዲያቀርብ የታዘዘ አካል በተሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ ያለበቁ ምክንያት ማስረጃውን ያላቀረበ እንደሆነ አግባብነት ባላቸው ሕጎች ተጠያቂ ይሆናል።

፬/ አንድ ለምክር ቤቱ የቀረበ የህገ መንግስት ትርጉም ጉዳይ ሰፊ ያለ የህዝብን ጥቅም የሚመለከት ወይም መሰረታዊ የግል ወይም የጋራ መብቶችን ሚመለከት ከሆነ የምክር ቤቱ አጋር (አሚከስ ኩሪ) አመልካች በመሆን በግራ ቀኙ ክርክር ለማቅረብ የሚጠይቁ ተቋማትን ወይም ባለሙያዎችን ሊያስተናግድ ይችላል፤ በራሱ ተነሳሽነትም ሊጋብዝ ይችላል።

፭/ ምክርቤቱ በሕገ መንግሥት ትርጉም የመጨረሻ ውጤት ከመስጠቱ በፊት ባለጉዳዮች ቀርቦው አስተያየት እንዲሰጡ ሊያደርግ ይችላል።

15. Gathering Additional Pieces of Evidences or Opinions

1/ The House shall collect additional information or order the pertinent body to produce pieces of evidence as may be necessary before it makes a final decision upon Constitutional Interpretations.

2/ Pursuant to Sub-Article (1) of this Article, any person ordered by the House to appear in person or produce additional pieces of evidences shall submit such pieces of evidences on the date decided by the House.

3/ A person who has been instructed by the House to present evidence shall be liable by relevant law if he fails, without adequate reason, to present the evidence within a reasonable time.

4/ If a matter of Constitutional Interpretation submitted to the House concerns a broader public interest or a fundamental private or collective right, the House may invite institutions or professionals that request to submit amicus curie; the House may also invite on his own initiative.

5/ Before giving a final decision on Constitutional disputes, the House may invite the concerned parties to appear before the House to explain their opinions.

፲፮. ሕገ መንግሥታዊነትን ስለ ሚያስረዳ አካል

፩/ የአንድ ሕግ ሕገ መንግሥታዊነት አከራካሪ ሆኖ ሲገኝ የማስረዳት ግዴታ የሚጣለው እንደነገሩ ሁኔታ የፌዴራል ወይም የክልል መንግሥቱን በሕግ ጉዳዮች የማማከር ሥልጣንና ተግባር በተሰጠው የመንግሥት አካል ይሆናል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት አከራካሪ ሆኖ የተገኘውን ሕግ ወይም ውሳኔ ሕገ መንግሥታዊነት እንዲያስረዳ አግባብነት ያለው የፌዴራል ወይም የክልል መንግሥታዊ አካል ምክር ቤቱ በሚወስነው ቀን ቀርቦ እንዲያስረዳ ሊታዘዝ ይችላል።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) መሰረት የአንድን ሕግ ሕገ መንግሥታዊነት ወይም ውሳኔ እንዲያስረዳ የታዘዘ የመንግስት አካል ትዕዛዙ ደርሶት በተወሰነው ቀን ቀርቦ ያላስረዳ እንደሆነ ምክር ቤቱ የቀረበለትን ጉዳይ መርምሮ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል።

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና (፫) ከተገለፀው በተጨማሪ በጉዳዩ ላይ ውሳኔ ከመሰጠቱ በፊት እንዳስፈላጊነቱ ጉዳዩን ከያዘው ፍርድ ቤት ሙሉ የመዝገብ ግልባጭ መጠየቅ ወይም ባለጉዳዩን ወይም ሌላውን ተከራካሪ ወገን ማነጋገር ይችላል።

፲፯. ሕገ መንግሥታዊ አይደለም ስለተባለ ሕግ

የአንድ ሕግ አካል ድንጋጌ ሕገ መንግሥታዊ አይደለም የሚል ውሳኔ የተሰጠበት እንደሆነ አስፈላጊ ሆኖ ካልተገኘ በቀር ውጤቱ ተወስኖ የሚቀረው በዚያው ድንጋጌ ላይ ብቻ ይሆናል።

፲፰. ጉዳዩን በአጭር ጊዜ ውስጥ ስለመወሰን

ምክር ቤቱ ከአጣሪ ጉባዔው የቀረበለትን ጉዳይ መርምሮ በተቻለ ፍጥነት ውሳኔ መስጠት ይኖርበታል።

16. Explanation and Confirmation of Constitutionality

1/ Where there is a dispute over the Constitutionality of a given law, the responsibility to explain the Constitutionality of that particular law rests upon an organ providing legal advice to the federal or regional state governments.

2/ An organ providing a legal advice to the federal or regional state governments can be ordered to appear before the House so as to explain the Constitutionality or otherwise of that particular law.

3/ If an organ providing a legal advice to the Federal or Regional State Governments, which has been ordered to explain the Constitutionality of a given law, does not appear before the House, the House shall examine the matter and make a final decision.

4/ In addition to Sub-Articles (2) and (3) of this Article, the House may request a full copy of the case from the court or talk to the parties or other party before making a final decision on the matter.

17. Laws Decided to be Unconstitutional

If part of a given law is decided that it is unconstitutional unless otherwise found necessary, the effect of the final decision shall remain limited to only that specific law.

18. Resolving Constitutional Cases Swiftly

The House shall decide on constitutional disputes in a short time.

፲፱. ስለ እግድ

የፌዴሬሽን ምክር ቤት በቀረበለት የሕገ-መንግስት ክርክር ጉዳይ በአመልካቹ ላይ ሊተካ የማይችል ጉዳት ይደርሳል ወይም ሁከትና ብጥብጥ ሊከሰት ይችላል ወይም ሌላ ከባድ አሳማኝ ምክንያት አለ ብሎ የሚያምን ከሆነ በጉዳዩ ላይ ውሳኔ እስኪሰጥ ድረስ ይህንኑ አስመልክቶ ማመልከቻ ጥያቄ ሲቀርብለት የጉዳዩ አፈጻጸም ታግዶ አንዲቆይ በአፈ ጉባዔው ትዕዛዝ ሊሰጥ ይችላል፤ የእግድ ውሳኔውን ከመስጠቱ በፊት ግራ ቀኙን ሊሰማ ይችላል።

፳. የውሳኔ ይዘት

፩/ የምክር ቤቱ የሕገ መንግስት ትርጉም ውሳኔ የጉዳዩን ዝርዝር መግለጫ፣ የሕገ መንግሥት ትርጉም ያስፈልጋል ወይም አያስፈልግም ያለበትን ምክንያትና የደረሰበትን መደምደሚያ በግልጽ የሚያሳይ መሆን ይኖርበታል።

፪/ የምክር ቤቱ የሕገ መንግስት ትርጉም ውሳኔ እና የአጣሪ ጉባኤው የውሳኔ ሃሳብ ግልጽ እና ጥራቱን የጠበቀ መሆን ይኖርበታል። ዝርዝሩ ይህን አዋጅ ለማስፈጸም በሚወጣ ደንብ ይወሰናል።

፳፩. የሕገ መንግሥት ትርጉም ውሳኔ ተፈጻሚ መሆን ስለሚጀምርበት ጊዜ

፩/ በሕገ መንግሥት ትርጉም ላይ ምክር ቤቱ በሚሰጠው ውሳኔ በግልጽ ካልተመለከተ በስተቀር ተፈጻሚ የሚሆነው ውሳኔው ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ነው።

፪/ አንድ ሕግ ወይም የአንድ ሕግ አካል ድንጋጌ ወይም የመንግስት አካል ወይም የባለሥልጣን ውሳኔ ወይም ልማዳዊ አሰራር ተፈጻሚ እንዳይሆን በምክር ቤቱ ሲወሰን ውሳኔው ከአስር ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ለሚመለከተው አካል መድረስ ይኖርበታል።

19. Stay of Execution

When the House believes that there will be irreplaceable damage to an applicant requesting Constitutional Interpretation, or there may be other serious compelling reason, the Speaker of the House may order a stay of execution; the Speaker of the House may also talk to the parties before ordering a stay of execution.

20. The Content of the Decision

1/ The decision of the House shall consist of details of the Constitutional issue, justification for whether the Constitutional Interpretation was necessary or not, and the decision it has finally made.

2/ The decision of the House and draft proposal of constitutional interpretation of the Council of Constitutional Inquiry shall be clear and meet the required quality level. Particulars shall be determined by a Regulation to be issued to implement this Proclamation.

21. Effective Date of the Decision on Constitutional Issue

1/ Unless otherwise conspicuously stated in the decision, the decision of the House on Constitutional Interpretation comes into effect as of the date of the passing of the decision.

2/ When a particular law or part of a given law or decisions of government authority or customary practices are decided to be unconstitutional, the decision shall reach the concerned organ within ten working days.

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተጠቀሰው ቢኖርም አንድ ሕግ ሕገ መንግሥታዊ አይደለም ተብሎ የመጨረሻ ውሳኔ ከተሰጠ በኋላ ሕጉን ላወጣው የፌዴራል ወይም የክልል የመንግሥት አካል በሶስት ወር ጊዜ ውስጥ ሕጉን እንዲያሻሽል፣ እንዲለወጥ ወይም እንዲሰርዝ መገለጽ አለበት።

፬/ ሕጉን እንዲያሻሽል፣ እንዲለወጥ ወይም እንዲሰርዝ የተገለጸለት የሚመለከተው አካል ሕጉን ስለመሻሻሉ፣ ስለመለወጡ ወይም ስለመሰረዙ ለምክርቤቱ በጽሁፍ ማሳወቅ አለበት።

፭/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) የተገለጸው ሕግ ስለመሻሻሉ፣ ስለመለወጡ ወይም ስለመሰረዙ ምክር ቤቱ ክትትል ያደርጋል።

፳፪. የሕገ መንግሥት ትርጉም ውሳኔ ውጤት

፩/ በሕገ መንግሥት ትርጉም ጥያቄ ላይ ምክር ቤቱ የሚሰጠው የመጨረሻ ውሳኔ አስገዳጅ ይሆናል።

፪/ ውሳኔው በሁሉም ዘንድ እንዲታወቅ በመገናኛ ብዙሃንና በድህረ ገፅ እና ምክር ቤቱ ለዚህ ዓላማ በሚያዘጋጀው ልዩ መጽሔት ታትሞ ይወጣል።

፫/ የምክር ቤቱ ውሳኔዎች በፌዴራል የስራ ቋንቋ፣ በክልል የስራ ቋንቋዎች እና በእንግሊዝኛ ቋንቋ ይታተማሉ።

3/ Notwithstanding Sub-Article (2) of this Article, if a decision puts on a given law that is unconstitutional, the Federal or the State Government legislative body shall be communicated within three months so that it amends, changes, or repeals the law in question.

4/ The concerned body authorized to amend, change or repeal the law in question shall be communicated the House in writing so that it amends, changes, or repeals the law in question.

5/ Pursuant to Sub-Article (3) of this Article, the House shall follow-up if the unconstitutional law in question is amended, changed or repealed.

22. Effects of Decisions on Constitutional Cases

1/ The final decision of the House on Constitutional Interpretation shall be obligatory.

2/ The decision of the House on Constitutional Interpretation shall be published in a journal as well as it shall also be communicated through relevant media.

3/ The decision of the House on Constitutional Interpretation shall be published in the working language of the Federal Government and Regional States as well as in English.

፳፫. የውሳኔ አሰጣጥ ሂደት

፩/ ምክር ቤቱ ከሕገ መንግሥት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ የሚቀርቡ የውሳኔ ሃሳቦችና በሕገ-መንግሥት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ ውሳኔ ቅር በመሰኘት በይግባኝ የሚመጡ ጉዳዮችን እየመረመረ የውሳኔ ሃሳብ የሚያቀርብ ከአባላቱ የተውጣጣ ኮሚቴ ሊያቋቁም ይችላል።

፪/ ኮሚቴው በሕገ መንግሥት ጉዳዮች አጣሪ ጉባዔ ውሳኔ ቅር በመሰኘት በይግባኝ የቀረበ ጉዳይ ለምክር ቤቱ ጉባዔ መቅረብ ይገባዋል፤ ወይም አይገባውም በማለት እንዲወስን ውክልና ሊሰጠው ይችላል። ዝርዝሩ ምክር ቤቱ በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

ክፍል ሶስት

የራስን ዕድል በራስ የመወሰን መብትን በተመለከተ የሚነሱ ጥያቄዎችን ስለማስተናገድ

፳፬. መሠረቱ

፩/ የፌዴራሽን ምክር ቤት የብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች የራስን ዕድል በራስ የመወሰን መብትን በተመለከተ በሚቀርቡ ጥያቄዎች ላይ ውሳኔ የመስጠት ሥልጣን አለው።

፪/ ማንኛውም ማህበረሰብ ማንነቱ አልታወቀልኝም፣ ቋንቋዬን፣ ባህሌን እና ታሪኬን የማሳድግበት ሁኔታ አልተመቻቸልኝም የሚል አቤቱታ ሲያቀርብ መርምሮ ውሳኔ ይሰጣል።

፫/ ማንኛውም ብሔር፣ ብሔረሰብ፣ ወይም ሕዝብ የራስን በራስ ማስተዳደር መብቱ ተሸራርፏል፣ ቋንቋዬን፣ ባህሌን እና ታሪኬን የማሳድግበት ሁኔታ አልተመቻቸልኝም፣ በአጠቃላይ በፌዴራል ሕገ መንግሥት የተደነገገው መብቱ አልተከበረም ወይም

23. Decision Making Process

1/ The House may establish a committee, drawn from its members, which shall investigate the draft proposal submitted to it by the Council of the Constitutional Inquiry and an appeal lodged against the decisions of the Council of the Constitutional Inquiry.

2/ The committee may be mandated by the House to decide whether an appeal made against decisions of the Council of the Constitutional Inquiry should be presented to the general meeting of the House or not. Particulars shall be determined by the Regulation to be issued by the House.

PART THREE

TREATMENT OF QUESTIONS OF SELF- DETERMINATION

24. Principle

1/ The House shall have the power to decide on issues relating to the rights of Nations, Nationalities, and Peoples to self-determination.

2/ When any community who believes that its self-identities are denied, its right of self-administration is infringed, promotion of its culture, language and history are not respected submit an application to the House, it examines and makes decision.

3/ When any Nation, Nationality or People who believe that its self-identities are denied, its right of self-administration is infringed, promotion of its culture, language and history are not respected submit an application to the House, it

በማንኛውም ሌላ ምክንያት አድሎ ተፈጽሞብኛል የሚል አቤቱታ ሲቀርብ መርምሮ ወሳኔ ይሰጣል።

፬/ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (፩) እና (፪) በተመለከቱ ጉዳዮች ለክልሎች የሚቀርቡ አቤቱታዎች በግልባጭ ለፌዴሬሽን ምክር ቤት መቅረብ አለባቸው። የፌዴሬሽን ምክር ቤት ጥያቄው ስለመቅረቡ ለሚመለከተው የክልል ምክር ቤት ያሳውቃል።

፳፮. ክልል ለማቋቋም ስለሚቀርብ ጥያቄ

፩/ የማንኛውም ብሔር ብሔረሰብ ወይም ሕዝብ ክልል የመመስረት ጥያቄ፦

ሀ) የክልል መመስረት ጥያቄው በብሔሩ፣ በብሔረሰቡ፣ ወይም በሕዝብ ምክር ቤት በሁለት ሶስተኛ ድምፅ ተቀባይነት ማግኘቱ ሲረጋገጥና ጥያቄው በጽሑፍ ለክልሉ ምክር ቤት ሲቀርብ፣

ለ) ጥያቄው የቀረበለት የክልል ምክር ቤት ጥያቄው በደረሰው በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ለጠየቀው ብሔር፣ ብሔረሰብ፣ ወይም ሕዝብ ህዝብ ውሳኔ ሲያደራጅ፣

ሐ) ክልል የመመስረት ጥያቄው በብሔሩ፣ በብሔረሰቡ፣ ወይም ሕዝቡ ሕዝብ ውሳኔ በአብላጫ ድምፅ ሲደገፍ፣

መ) የክልሉ ምክር ቤት ሥልጣኑን ለጠየቀው ብሔር ብሔረሰብ ወይም ሕዝብ ሲያስረክብ፣

examines and makes decision.

4/ When an application is submitted to regional states for the purpose of Sub-Article (1) and (2) of this Article, a copy of the application shall be submitted to the House. The House shall notify the question in law to the concerned Regional State.

25. The Question of State Formation

1/ The question of any Nation, Nationality, or People to form its own State is carried out:

a) when the question for statehood has been approved by a two-thirds majority vote of the members of the council of the Nation, Nationality, or People in question, and the request thereof is presented in writing to the State Council;

b) when the State Council that received the claim has organized, a referendum to the Nation, Nationality, or People that presented the request, within one year;

c) when it is supported by majority vote in the referendum of Nation, Nationalities or People on the question of state formation;

d) when the State Council has transferred its powers to the Nation, Nationality or People that claimed the statehood;

ሠ) በሕዝብ ውሳኔ የሚፈጠረው አዲስ ክልል ጥያቄ ማቅረብ ሳያስፈልገው በቀጥታ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ አባል ሲሆን በሥራ ላይ ይውላል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩(ለ) በተመለከተው የጊዜ ገደብ ውስጥ ክልል የመመስረት ጥያቄ አልተፈፀመልኝም ወይም በተሰጠው ውሳኔ ቅሬታ አለኝ የሚል ወገን ጥያቄውን ለምክር ቤቱ ማቅረብ ይችላል።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተመለከተው ጥያቄ ለምክር ቤቱ የሚቀርበው በጽሁፍ ሆኖ የክልል ምሥረታ ጥያቄ ባቀረበው የብሔረሰብ ምክር ቤት ይሆናል።

፬/ ምክር ቤቱ በዚህ መልኩ በቀረቡለት ጉዳዮች ላይ በሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል።

፳፮. መገንጠልን በተመለከተ ስለሚቀርብ ጥያቄ

፩/ ምክር ቤቱ የመገንጠል ጥያቄው በሕገ-መንግሥቱ አንቀጽ ፴፱(፱)(ሀ) መሠረት በብሔር ብሔረሰቡ ወይም ሕዝቡ ምክር ቤት ሕግ አውጭ አካል ሁለት ሦስተኛ ድምፅ ድጋፍ ተቀባይነት ማግኘቱ ሲረጋገጥ እና ጥያቄው በጽሁፍ ሲቀርብለት፡-

ሀ) የብሔር፣ ብሔረሰቡ ወይም ሕዝቡ ምክር ቤት ሕግ አውጭ ውሳኔ በደረሰው በሶስት ዓመት ጊዜ ውስጥ ለጠየቀው ብሔር፣ ብሔረሰብ ወይም ሕዝብ ሕዝብ ውሳኔ ያደራጃል፤

ለ) የመገንጠል ጥያቄ በሕዝብ ውሳኔ በአብላጫ ድምፅ መደገፉን ሲያረጋግጥ ለብሔር፣ ብሔረሰቡ፣ ሕዝቡ ምክር ቤት ሥልጣን ያስረክባል፤

e) a new state which is formed by the referendum shall directly be a member of the Federal Democratic Republic of Ethiopia without any need for an application.

2/ Any party claiming that the question of State formation has not been executed within the time specified in Sub-Article 1(b) of this Article or alleges to have dissatisfaction with the decision, may appeal to the House.

3/ The right prescribed in Sub-Article (2) of this Article shall be presented to the House in writing by the Council of the Nation, Nationality, or People that claimed for the formation of State.

4/ The House shall make a final decision within two years on issues presented to it in such a procedure.

26. Question of the Right to Secession

1/ Where the House confirms, that the question of secession submitted to it has been supported by the two-thirds majority vote of the legislative council of the concerned Nation, Nationality, or People in accordance with Article 39(4)(a) of the constitution, the House shall:

a) arrange a referendum to the Nation, Nationality, or People in question within 3 years of receipt of the decision of the legislative council of the Nation, Nationality or People;

b) transfer power to the council of the Nation, Nationality, or People after the confirmation of the support of the question to secession by the majority vote;

ሐ) በሕግ በሚወሰነው መሠረት የንብረት ክፍፍል ያደርጋል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩(ሀ) የሚካሄደውን ሕዝብ ውሳኔ ለማስፈፀም ምክር ቤቱ ብሔራዊ የምርጫ ቦርድን ሊወክል ይችላል።

፳፯. የክልል መፍትሔን አሟጦ የመጨረስ ግዴታ

፩/ በአንቀጽ (፳፬) የተመለከተው ጥያቄ ወደ ምክር ቤቱ የሚቀርበው በክልሉ በሚገኙት የተለያዩ የመስተዳድር እርከኖች ቀርቦ አጥጋቢ መፍትሔ ያልተሰጠው መሆኑ ሲረጋገጥ ብቻ ነው።

፪/ ክልሎች በአንቀጽ ፳፬ የተመለከቱት ጥያቄዎች ሲቀርቡላቸው በሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ ይወስናሉ። ዝርዝሩን ክልሎች በሚያወጡት ህግ ሊወስኑ ይችላሉ።

፫/ የቀረበው ጥያቄ በክልሉ በሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ ውሳኔ ካልተሰጠው ወይም በተሰጠው ውሳኔ ቅሬታ አለኝ የሚል ወገን ጉዳዩን ለምክር ቤቱ በቀጥታ ሊያቀርብ ይችላል።

፳፰. ስለ ጥያቄ አቀራረብ

፩/ የማንነትና ራስን በራስ የማስተዳደር መብቶችን አስመልክቶ ለምክር ቤቱ የሚቀርብ ጥያቄ በጽሑፍ መቅረብ ይኖርበታል።

c) execute the division of assets in accordance with particulars to be determined by law.

2/ To conduct the referendum mention under Sub-Article 1(a) of this Article, the House may delegate the National Electoral Board of Ethiopia.

27. Essentiality of Exhaustion of State-level procedures

1/ The question specified in Article 24 of this Proclamation shall be submitted to the House only under conditions that the question has not been given due solution by the various organs in the administrative hierarchy of the State concerned.

2/ The States shall make decisions within two years up on questions specified in Article 24 of this Proclamation. Particulars shall be determined by the law issued by the States.

3/ The question may be referred directly to the House if it has not been decided within two years or if the decision made dissatisfied the concerned party.

28. Procedures

1/ A question of the right to self-determination must be presented in writing.

፪/ የሚቀርበው ጽሁፍ የጥያቄውን ይዘት በዝርዝር የሚያሳይና ጥያቄው የነዋሪው ሕዝብ ወይም የብሔር፣ ብሔረሰብ መሆኑን ለማመልከት እንደ አስፈላጊነቱ ከነዋሪው ወይም ከማህበረሰቡ አባላት ቢያንስ አምስት ከመቶ የስም ዝርዝር ፊርማና አድራሻ የያዘ ወይም እንዳስፈላጊነቱ ጥያቄ ባቀረበው የመስተዳድር አካል ባለሥልጣን የተፈረመና ማህተም ያረፈበት መሆን ይገባዋል።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ለምክር ቤቱ ጥያቄ ለማቅረብ የሚመጣ ግለሰብ ወይም ግለሰቦች ከጠያቂው ማህበረሰብ የተወከሉ ለመሆናቸው በቂ ማረጋገጫ ማቅረብ አለበት ወይም አለባቸው። ዝርዝሩ ምክር ቤቱ በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

፳፱. የፌዴሬሽን ምክር ቤት ስለሚወስዳቸው እርምጃዎች

፩/ በሕገ መንግስቱ መሰረት የማንነት እና የራስን በራስ ማስተዳደር ጥያቄ ለምክር ቤቱ ሲቀርብ ምክር ቤቱ በሕገ መንግስቱ መስፈርቶች ማለትም፦

- ሀ) ሰፊ ያለ የጋራ ጠባይ የሚያንፀባርቅ ባህል ወይም ተመሳሳይ ልምዶች ያላቸው ስለመሆኑ፤
- ለ) ሊግባቡ የሚችሉበት የጋራ ቋንቋ ያላቸው ስለመሆኑ፤
- ሐ) የጋራ የተዛመደ ሕልውና አለን ብለው የሚያምኑ ስለመሆናቸው፤
- መ) የሥነ ልቦና አንድነት ያላቸውና በአብዛኛው በተያያዘ መልክዓ ምድር የሚኖሩ መሆናቸውን እንዲረጋገጥ ያደርጋል።

2/ The application must consist of the details of the question supported with names, addresses and signatures of at least five percent of the inhabitants of the Nation, Nationality or People and whenever necessary, the official seal and signature of the administration that presented the question for the right to self-determination.

3/ The individual or individuals who are delegated to present a petition to the House pursuant to Sub-Article (1) of this Article shall produce reliable evidence of their delegation from the Nation, Nationality, or People. Particulars shall be determined by the Regulation to be issued by the House.

29. Measures to be taken by the House

1/ When identity and self-determination questions are presented to the House, the House shall verify, particularly, if the Nation, Nationality or People has:

- a) have or share a large measure of a common culture or similar customs;
- b) mutual intelligibility of language;
- c) believe in common or related identities;
- d) a common psychological make-up, and who inhabit an identifiable, predominantly contiguous territory.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት የተዘረዘሩት መስፈርቶች ሙሉ በሙሉ መሟላት ይኖርባቸዋል።

፫/ ምክር ቤቱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተመለከቱት መስፈርቶች መሰረት ስለሚወሰንበት ሂደት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

፴. የሕዝቡን ፍላጎት ስለማረጋገጥ

፩/ በሕገ መንግስቱ አንቀጽ ፴፱(፭) የተቀመጡትን መስፈርቶች ማሟላቱን ካረጋገጠ በኋላ የሕዝቡ ፍላጎት በሕዝብ ውሳኔ እንዲረጋገጥ ያደርጋል።

፪/ የሕዝብን ፍላጎት ለማረጋገጥ የሚከናወን ሕዝብ ውሳኔ የምርጫ ሕግን መሠረታዊ መርሆዎች በመከተል ይካሄዳል።

፫/ የፌዴሬሽን ምክር ቤት ሕዝብ ውሳኔውን ለማስፈፀም ብሔራዊ የምርጫ ቦርድን ሊወክል ይችላል።

፴፩. ውሳኔ ስለ መስጠት

፩/ የፌዴሬሽን ምክር ቤት በሚያደርገው ጥናት እና በሕዝብ ውሳኔው ውጤት መሰረት የማንነት እና የራሱን በራስ ማስተዳደር መብት ለጠያቂው ማህበረሰብ እንዲፈቀድ የወሰነ እንደሆነ የሚመለከተው ክልል በውሳኔው መሰረት እንዲፈጽም አስፈላጊውን ትዕዛዝ ይሰጣል። አፈጻጸሙንም ይከታተላል።

፪/ የፌዴሬሽን ምክር ቤት የቀረበው የማንነትና የራሱን በራስ ማስተዳደር ጥያቄ በሕገ-መንግስቱ የተቀመጡትን መስፈርቶች አላሟላም ብሎ በወሰነ ጊዜ ለጠያቂው ማህበረሰብ ውሳኔውን ያሳውቃል።

፫/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፮(፩ እና ፪) መሰረት ከብሔር፣ ብሔረሰብና ሕዝብ መብቶች ጋር ተያይዘው የሚቀርቡ ጥያቄዎች ሲቀርቡ የፌዴሬሽን ምክር ቤት ጥናት በማድረግ እና

2/ All of the elements mentioned under Sub-Article (1) of this Article must be fulfilled.

3/ Particulars shall be determined by the Regulation to be issued by the House.

30. Ensuring Peoples' Interest

1/ After verifying the elements mentioned under Article 39(5) of this Proclamation, peoples' interest shall be ensured in a secret ballot referendum.

2/ A referendum to be conducted to ensure peoples' interest shall fulfill basic principles of electoral law.

3/ The House may delegate the National Electoral Board of Ethiopia to conduct the referendum.

31. Decision Making

1/ When the House decides on identity and self-administration issues in favor of the applicant, the House shall give order to the concerned regional state to implement the decision of the House. The House also closely follows the implementation of its decision.

2/ When the House decides that identity and self-determination questions have not met the required elements, the House shall inform the decision to the concerned community.

3/ When a question is presented pursuant to Article 26(1) and (2) of this Proclamation, the House shall conduct research or study and ensure the right of the concerned

የጥያቄውን አግባብነት በማረጋገጥ የጠያቂው ብሔር፣ ብሔረሰብና ሕዝብ መብት እንዲከበር ውሳኔ ይሰጣል። በሚመለከተው የመንግስት አካልም እንዲፈጸም ያዛል። አፈጻጸሙንም ይከታተላል።

፬/ ምክር ቤቱ በአንቀጽ ፳፮ (፩ እና ፪) መሰረት የቀረበለትን ጥያቄ ጥያቄው ከቀረበበት ቀን ጀምሮ ከሁለት ዓመት ባልበለጠ ጊዜ ውሳኔ ይሰጣል።

፴፪. ጉዳዮችን በስምምነት ስለ መጨረስ

በዚህ ሕግ በተመለከተው መሰረት ከአንድ ማህበረሰብ ወይም ብሔር፣ ብሔረሰብና ሕዝብ ሕገ መንግስታዊ የመብት ጥያቄ ቀርቦ በምክር ቤቱ በሚታይበት ጊዜ ጠያቂው ወገን እና ጥያቄው የተነሳበት ክልል ለጥያቄው ዕልባት ለመስጠት የተስማሙ እንደሆነ ምክር ቤቱ የስምምነቱን አግባብነት እና ሕጋዊነት መርምሮ ያጸድቃል። በስምምነቱ መሰረትም እንዲፈጸም በጽሁፍ ያስታውቃል።

ክፍል አራት
አለመግባባቶችን ስለመፍታት

፴፫. መሠረቱ

የፌዴሬሽን ምክር ቤት በክልሎች መካከል ወይም በፌዴራል መንግሥትና በክልል መካከል ለሚነሱ አለመግባባቶች መፍትሔ ይፈልጋል።

፴፬. ለውይይት ዝግጁ የመሆን ግዴታ

፩/ ከፌዴራል መንግሥት ወይም ከሌላ ክልል ጋር የሚያወዛግብ ጉዳይ አለኝ ብሎ የሚያምን ወገን ከሌላው ጋር በዚህ ጉዳይ ለመወያየት ያለውን ፍላጎት የሚገልጽ የጽሁፍ ጥሪ ሊያቀርብ ይገባል።

Nation, Nationality or People. The House also orders the concerned Government Organ to implement the decision of the House. The House also closely follows the implementation of its decision.

4/ The House shall make a final decision within two years on questions presented to it pursuant to Article 26(1 and 2) of this Proclamation.

32. Settling Issues by Agreement

As it indicated in this Proclamation, if the identity or a self-determination question, which is already brought to the House, is settled by the agreement of the applicant and the concerned Regional State, the House, after examining the appropriateness of the agreement reached, shall approve it. The House shall inform in writing to implement in accordance with the agreement.

PART FOUR
RESOLVING DISPUTES AND MIS
UNDERSTANDINGS

33. Principle

The House shall strive to resolve inter-state or Federal-State Government disputes and misunderstandings.

34. Duty of Readiness for Discussions

1/ Any party claiming to have a dispute with the Federal Government or a State must make a call in writing for a discussion.

፪/ ጥሪው የደረሰው አካል በቅን ልቦናና በተቻለ ፍጥነት ቢረዝም በሰላሳ ቀናት ውስጥ ለውይይት ዝግጁ መሆኑን ለጥያቄ አቅራቢው ወገን እና ለፌዴሬሽን ምክር ቤት በጽሑፍ ማሳወቅ ይኖርበታል።

፫/ ሁለቱም ወገኖች ጉዳዩን በመቀራረብ ለመፍታት ፍቃዳቸውን የገለጹ ሲሆን ምክር ቤቱ ውይይቱ ፍሬያማ እንዲሆን አስፈላጊውን እገዛ ሁሉ ያደርጋል። ሂደቱንም በቅርብ ይከታተላል።

፴፮. ጥያቄውን ለፌዴሬሽን ምክር ቤት ስለማቅረብ

፩/ በአንዱ ወገን በቀረበው ጥያቄ ሌላኛው ወገን ለመወያየት ፈቃደኛ አለመሆኑ ከተረጋገጠ ወይም የተጀመረው ውይይት መልካም ውጤት ካላሰጠ ጉዳዩ በአንዱ ወይም በሁለቱም ወገኖች አመልካችነት በምክር ቤቱ ሊታይ ይችላል።

፪/ ምክር ቤቱ ጥያቄው እንደቀረበለት እንደነገሩ ሁኔታ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመመካከር ለጊዜው የሚበጅ የመፍትሔ እርምጃ ሊወስድ ወይም እንዲወስድ ሊያደርግ ይችላል።

፫/ ሁለቱም ወገኖች ጉዳዩን በመቀራረብ ለመፍታት ውይይት ካልጀመሩ ወይም በሁለቱ ወገኖች ወይም በአንዱ ወገን አመልካችነት ጉዳዩን አስመልክቶ መፍትሔ እንዲሰጠው ለፌዴሬሽን ምክር ቤት ካላሳወቀ ምክር ቤቱ በራሱ አነሳሽነት አለመግባባቱን ለመፍታት የመፍትሔ እርምጃ ሊወስድ ወይም እንዲወስድ ሊያደርግ ይችላል።

2/ The party called for must be ready for a genuine discussion within a maximum of thirty days; the party called for shall also notify, its readiness for a genuine discussion, the House and party claiming to have a dispute.

3/ Following the two parties' willingness to resolve their dispute by discussions, the House shall strive to the fruition of their discussions. It shall also follow up the progress of the discussion.

35. Presenting the Case to the House of the Federation

1/ If one of the parties is unwilling to take part in a discussion initiated by the other, or that the discussion, held between the two has ended in disagreement, the case may be submitted to the House by one or both of the parties.

2/ The House when a case is submitted to it seek for a temporary solution or cause others to seek a solution in consultation with pertinent bodies.

3/ If both parties have not begun a discussion or if one of the parties have not submitted an application to the House seeking solution, the House, on its own initiative, shall resolve the dispute or misunderstanding or cause others to seek a solution.

፴፮. የምክር ቤቱ እርምጃዎች ቅደም ተከተል

፩/ ምክር ቤቱ የመጨረሻ ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት፦

- ሀ) እንደ አስፈላጊነቱ ባለጉዳዮቹ ውይይት የሚጀምሩበትን ወይም የሚቀጥሉበትን ሁኔታ ያመቻቻል፤
- ለ) አለመግባባቱ በውይይት ካልተፈታ የአለመግባባቱ መንስኤ የሆኑትን ጭብጦችን ይለያል፤
- ሐ) በሚሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ የጽሑፍ አስተያየታቸውን አሉን ከሚሏቸው ማስረጃዎች ጋር እንዲያቀርቡ ያደርጋል።

፪/ ምክር ቤቱ እንደ አስፈላጊነቱ ተጨማሪ ማስረጃዎችን በማሰባሰብ ወይም ጥናት በማድረግ ውሳኔ ይሰጣል።

፫/ የፌዴሬሽን ምክር ቤት የሚመለከተው የመንግስት አካል ውሳኔውን እንዲያስፈጽም እና ሪፖርት እንዲያቀርብ መመሪያ ይሰጣል።

፴፯. የአስተዳደር ወሰን ውዝግብን ስለ መፍታት

፩/ የቀረበው ጥያቄ የአስተዳደር ወሰን ውዝግብን የሚመለከት ከሆነ ምክር ቤቱ የሕዝብን አሰፋፈርና ፍላጎት መሰረት በማድረግ ይወስናል።

፪/ ምክር ቤቱ በሕገ መንግስቱ አንቀጽ ፵፰ በተቀመጠው ቅደም ተከተል መሰረት ውሳኔ ይሰጣል።

፴፰. የሕዝብ ፍላጎት እና አሰፋፈር

፩/ ምክር ቤቱ የሕዝቡን አሰፋፈር በማጥናት አካባቢው ወደ የትኛው ክልል መካለል እንዳለበት ለመወሰን የሚያስችል በቂ መረጃ እንዳለው ካመነ በዚያው መሠረት ይወስናል።

36. The Sequence of Measures to be Undertaken by the House

1/ The House shall, before giving a final decision:

- a) create a conducive condition wherein the concerned parties could continue their discussion or;
- b) if the discussion made no solution identify the cause of the dispute or misunderstandings;
- c) cause the parties to give issues of their differences in writing within a specific period of time. It may also cause the parties to produce all pieces of evidences in their possession.

2/ The House may gather additional pieces of evidences or conduct research or study and give final decision.

3/ The House may order the concerned government organ to execute the decision of the House and submit a report.

37. Resolving Administrative Border Disputes

1/ The House shall decide the issue of administrative border disputes based on the peoples' interest and settlement patterns.

2/ The House shall decide on such dispute following the sequence specified under Article 48 of the Constitution.

38. Peoples' Interest and Settlement Patterns

1/ The House shall pass a decision, based on sufficient information it may have, on redefining disputable borders taking into consideration the peoples' settlement patterns.

፪/ ምክር ቤቱ የሕዝቡን አሰፋፊር በማጥናት አከራካሪው አካባቢ ወዴት መካለል እንዳለበት ለመወሰን የማይቻል መሆኑን ካመነ የሕዝቡን ፍላጎት መጠየቅ ይኖርበታል።

፴፱. የሕዝቡን ፍላጎት ስለማረጋገጥ

፩/ የሕዝብ ፍላጎት በምስጢር ድምፅ አሰጣጥ በሚከናወን ሕዝብ ውሳኔ ይረጋገጣል።

፪/ የሕዝብን ፍላጎት ለማረጋገጥ የሚከናወን ሕዝብ ውሳኔ የምርጫ ሕግን መሠረታዊ መርሆዎች በመከተል ይካሄዳል።

፫/ የአስተዳደር ወሰን ውዝግብ የሕዝብን ፍላጎት ለማረጋገጥ የሚጠራ ሕዝብ ውሳኔ በቀበሌ ደረጃ ይከናወናል። የቀበሌው ስፋት ወይም ወሰን በተከራካሪ ወገኖች ስምምነት ካልተደረሰበት ምክርቤቱ በጥናት ላይ ተመስርቶ ይወሰናል።

፬/ ምክር ቤቱ ሕዝብ ውሳኔውን ለማስፈፀም ብሔራዊ የምርጫ ቦርድን ሊወክል ይችላል።

፭/ የሕዝብ ውሳኔውን ውጤት መሠረት በማድረግ አወዛጋቢ የሆነው አካባቢ ከድምፅ ሰጪው ሕዝብ አብዛኛው ድምፅ ወደ ሰጠበት ክልል እንዲካለል ይደረጋል። ሆኖም የሕዝብ ውሳኔው ውጤት አንዳንድ አካባቢዎችን በኪስ መሬትነት የሚያስቀር ከሆነ አወዛጋቢ የሆነው አካባቢ ሕዝቦች ባሉበት ክልል መብታቸው የሚከበርበትን ሁኔታ ማመቻቸት ይኖርበታል።

፮/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፭) ድንጋጌ አጠቃላይ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ በኪስ መሬትነት በቀረ አካባቢ ውስጥ የሚኖሩ ሕዝቦች የቀሩበት ክልል፡-

2/ The House shall seek for the peoples' interests and consent as to redefining the disputable border; if it cannot decide to which side the disputable land belongs.

39. Ensuring Peoples' Interest

1/ Peoples' interest shall be ensured in a secret ballot referendum.

2/ The referendum to ensure peoples' interest shall be conducted in accordance with the basic principles of the law of election.

3/ The referendum to ensure peoples' interest in administrative border disputes shall take place at the kebele level. If the disputants cannot reach an agreement as to the size or boundary of the kebele, it shall be determined by the House based on research findings.

4/ The House may delegate the National Electoral Board of Ethiopia to execute the referendum.

5/ Based on the result of the referendum, the disputed border area shall be part of the state for which the majority of the people voted. However, the result of the referendum excludes some areas of pocket lands, the people in those areas shall reside there with their rights and freedoms ensured.

6/ Pursuant to the generality of Sub-Article (5) of this Article, the rights of people residing in pocket areas shall be respected by the concerned Regional State; particularly:

ሀ) በሕገ መንግስቱ አንቀጽ ፴፱(፪) ላይ የተዘረዘሩትና ለክልሉ ነዋሪዎች የተረጋገጡ መብቶችን የማክበርና የማስከበር፤

ለ) መሰረተ-ልማት ፍላጎቶችንና ማህበራዊ አገልግሎቶችን ለማሟላት የሚያስችል በጀት የመመደብ ግዴታ ይኖርበታል።

፯/ የፌዴሬሽን ምክር ቤት ከሕዝብ ውሳኔ እና ከመካለል በኋላ የሰላም ግንባታ ሥራዎችን የሚመለከታቸውን የመንግስት አካላት በማሳተፍ ያከናውናል።

፵. ድምፅ የመስጠት መብት

፩/ አግባብነት ያላቸው የምርጫ ሕግ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው ማንኛውም አምስት ዓመትና ከዚያ በላይ አወዛጋቢ በሆነው ቦታ በነዋሪነት የተመዘገበና እድሜው ከ ፲፰ ዓመት በላይ የሆነ ኢትዮጵያዊ ድምፅ የመስጠት መብት ይኖረዋል። ዝርዝር አፈፃፀሙ ምክር ቤቱ በሚያወጣው ደንብ መሠረት ይወሰናል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው ቢኖርም አካባቢውን ለመልቀቅ የተገደደው በአስተዳደር ወሰን ውዝግቡ ምክንያት በተከሰተ የሕዝብ መፈናቀል መሆኑ ከተረጋገጠ ከአካባቢው የለቀቀ ቢሆንም ድምፅ ከመስጠት አይታገድም።

፵፩. የአስተዳደር ወሰን ስለ ማካለል

፩/ የሕዝብ ውሳኔው ውጤት ከታወቀ በኋላ የወሰን ማካለሉ ተግባር በስድስት ወር ጊዜ ውስጥ ተከናውኖ መፈጸም ይኖርበታል። ምክር ቤቱ በሕዝብ ውሳኔው መሰረት ውሳኔውን የሚያስፈፅሙ አካላትን በመለየት ያሳል።

a) the rights enshrined under Article 39(2) of the Constitution shall be respected;

b) budget allocation to basic infrastructural and social service needs shall be fulfilled.

7/ In partnership with other organs of the Government, the House shall engage in the post-referendum peace building process.

40. The Right to Vote

1/ Without prejudice to the provisions of the relevant law of election, any Ethiopian whose age is 18 and above, and registered and lived for five or more years in the disputable area shall have the right to vote. Particulars shall be determined by the Regulation to be issued by the House.

2/ Notwithstanding with Sub-Article (1) of this Article a person whose displacement from the disputable area is proved to be due to reason related to the dispute shall have the right to vote.

41. Delimiting Administrative Borders

1/ If the result of the referendum is known, the delimitation process shall be completed within six months. The House shall also identify and order Government Organs to execute the outcome of the referendum.

፪/ የሚመለከተው የመንግስት አካል ከላይ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ውስጥ ውሳኔውን አስፈጽሞ ለፌዴሬሽን ምክር ቤት ሪፖርት ማድረግ ይኖርበታል።

፫/ በየደረጃው የሚገኙ የክልል እና የፌዴራል መንግስት አካላት ለአስተዳደር ወሰን ማካለሉ ሒደት አፈጻጸም የመተባበር ግዴታ ይኖርባቸዋል። እንዲሁም ምክር ቤቱ አፈጻጸሙን የመከታተል ኃላፊነት ይኖርበታል።

፵፪. ከሕዝብ ውሳኔ በኋላ ስለሚከናወኑ ተግባራት

የሕዝቡን ፍላጎት ለማረጋገጥ ሕዝብ ውሳኔ ከተደረገ እና ውጤቱም ከታወቀ በኋላ የወሰን ውዝግብ በተፈጠረባቸው አካባቢዎች የሰላም ግንባታ፣ የጋራ የልማት ስራዎች እና መልካም የሕዝቦች የርስ በርስ ግንኙነት እንዲኖር የፌዴሬሽን ምክር ቤት ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመሆን ይሰራል።

፵፫. የጊዜ ገደብ

ምክር ቤቱ የቀረበለትን የአስተዳደር ወሰን ጥያቄ ከቀረበበት ቀን ጀምሮ ከሁለት ዓመት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል።

፵፬. ሌሎች አለመግባባቶች ስለሚፈቱበት ሁኔታ

፩/ ምክር ቤቱ ከአስተዳደር ወሰን ውዝግብ ውጭ አለመግባባቶች ሲከሰቱ በጉዳዩ ያልተግባቡ ወገኖች ችግራቸውን በሰላምና በውይይት እንዲፈቱት ይጠይቃል። ሊያግባባቸውም ይጥራል።

፪/ አለመግባባቱን በውይይት ሊፈቱ ካልቻሉ ምክር ቤቱ እንዳስፈላጊነቱ ተገቢ መስሎ የታየውን ሥርዓት በመዘርጋት ለአለመግባባቱ መፍትሔ ይፈልጋል።

2/ The concerned Government Organ shall execute the outcome of the referendum within the time limit set under Sub-Article (1) of this Article and submit a report thereof to the House.

3/ All levels of the Federal and Regional State Governments shall have a duty of cooperation regarding the process of delimitation of the administrative border. The House shall also closely follow the process of such delimitation.

42. Post-Referendum Activities

Following the referendum to be held to ensure peoples' interest, the House, in partnership with other organs, shall engage in the peace building process and other activities in disputed areas.

43. Time set for Resolving Border Disputes

The House shall pass the final decision on a border dispute not later than two-years from the day of its receipt.

44. Other Dispute Resolving Mechanisms

1/ The House shall request the parties to resolve their misunderstandings by peaceful means and discussion where their misunderstanding is other than border disputes. It shall also attempt to accord their difference.

2/ If the concerned parties could not resolve their misunderstandings through discussion, the House shall strive to find a solution in any mechanism possible.

፫/ የሕገመንግሥቱ የሥልጣን ክፍፍል መርህ እንደ ተጠበቀ ሆኖ በፌዴራል መንግሥቱና በክልሎች መካከል ለሚነሱ አለመግባባቶች ምክር ቤቱ መፍትሔ ይሰጣል።

፵፮. የግጭት መከላከል እና አፈታት ስልት ስለ መዘርጋት

፩. ምክር ቤቱ የሚነሱ አለመግባባቶችን ለመፍታት የሚረዱ ባህላዊም ሆነ ዘመናዊ የግጭት መከላከያና ማስወገጃ ስልቶችን በማጥናትና ከክልሎች ጋር በመቀናጀት የአሰራር ሥርዓትና ስልት ይዘረጋል፤ ተቋማዊ ይዘትና አደረጃጀት እንዲኖራቸውም ያደርጋል።

፪/ የፌዴሬሽን ምክር ቤት ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት የግጭት መከላከያና አፈታት ስልቶችን ለመዘርጋት ያስችለው ዘንድ የሚመለከታቸው የመንግስት አካላት አስፈላጊ እና ወቅታዊ መረጃዎችን መስጠት ይኖርባቸዋል።

ክፍል አምስት
ስለ ድጎማና የጋራ ገቢዎች ክፍፍል
ቀመር አወሳሰን

፵፯. መሠረቱ

፩/ ምክር ቤቱ የክልሎችና የፌዴራሉ መንግሥት የጋራ ተብለው የተመደቡ ገቢዎች በሁለቱ መካከል የሚከፋፈሉበትን፤ እንዲሁም የፌዴራሉ መንግሥት ለክልሎች ድጎማ የሚሰጥበት ቀመር ይወስናል።

፪/ ምክር ቤቱ የሚያዘጋጀው ቀመር ተጨባጭነትና ተቀባይነት ያለው በየጊዜው እየተሻሻለ የሚሄድ መሆን ይጠበቅበታል።

3/ Without prejudice to the principles of the division of power stipulated in the Constitution, the House shall seek solutions to misunderstandings that may arise between the Federal and the State Governments.

45. Devising Conflict Prevention and Resolution Mechanisms

1/ In collaboration with regional states, the House shall study the traditional as well as modern ways of conflict prevention and resolving mechanisms, to resolve misunderstandings, and devise working procedure and institutionalize same.

2/ In accordance with Sub-Article (1) of this Article, the concerned Government Organs shall provide all the relevant and up-to-date pieces of evidence so that the House can devise ways of conflict prevention and resolving mechanisms.

PART FIVE
DETERMINING RATE OF SUBSIDIES AND
DIVISION OF REVENUES

46. Principle

1/ The House shall set a formula which can be used to determine the subsidies the federal government provides to regional states as well as the division of revenues derived from joint Federal and State tax sources.

2/ The formula to be devised by the House shall be tangible, acceptable and subject to an ongoing improvement.

፵፮. የቀመር ዓይነቶች

፩/ ምክር ቤቱ በሕገ መንግሥቱ መሰረት ለክልሎች የሚሰጠውን ድጎማ ቀመር የሚያዘጋጀው ጥቅል ዓላማ ያለው ወይም ውስን ዓላማ ያላቸው ሊሆኑ ይችላሉ።

፪/ ምክር ቤቱ የክልሎችና የፌዴራሉ መንግሥት የጋራ ተብለው የተመደቡ ገቢዎች በሁለቱ መካከል የሚከፋፈሉበትን ቀመር ያዘጋጃል።

፵፯. የድጎማ ዓላማዎች

፩/ ጥቅል ዓላማ ያለው ድጎማ በአጠቃቀሙ ላይ ቅድመ ሁኔታ የማይቀመጥበት እና ክልሎች ከራሳቸው ተጨባጭ ነባራዊ ሁኔታ በመነሳት ቅድሚያ ለሚሰጡት ጉዳይ እንዲጠቀሙበት የሚፈቅድ የድጎማ ዓይነት ነው።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ስር የተጠቀሰው ድጎማ አይነተኛ ዓላማ ክልሎች በሕገ መንግሥቱ በተሰጣቸው ሥልጣን መሠረት ተቀራራቢ መንግሥታዊ አገልግሎቶችን ለማቅረብ የሚያበቃ የፈስካል አቅም እንዲኖራቸው ማስቻል ይሆናል።

፫/ ውስን ዓላማ ያለው ወይም በአላማ የተገደበ ድጎማ አንድ የተወሰነ ወይም የተለየ ዓላማን ለማሳካት ታስቦ በፌዴራል መንግሥቱ ለክልሎች የሚሰጥ የድጎማ ዓይነት ነው።

፵፱. የቀመር ዝግጅት አጠቃላይ መርሆዎች

፩/ የድጎማ በጀት ቀመር ዝግጅት መርሆዎች የክልሎችን የበጀት አጠቃቀም ነፃነት የሚያከብር፣ ገቢ አሰባሰብንና ውጤታማ የበጀት አጠቃቀምን የሚያበረታታ፣ ተተንባይ፣ ግልጽ፣ አሳታፊ፣ በቀላሉ ለመረዳት የሚቻል እና በተጨማሪም፣ አስተማማኝና ወቅታዊ መረጃዎች ላይ የተመሰረተ ይሆናል።

47. Type of Formulas

1/ The subsidy formula to be developed by the House in accordance with the Constitution may have a general-purpose or a special purpose.

2/ The House shall set a formula which can be used to determine the division of revenues derived from joint Federal and State tax sources.

48. Objectives of Government Subsidies

1/ A general-purpose grant is a type of subsidy that is not subject to precondition and allows Regional States to use it based on their own realities.

2/ The main purpose of the subsidy referred to in Sub-Article (1) of this Article is to enable the Regional States to have the fiscal capacity to provide relatively proportional governmental services in accordance with the powers vested in them by the Constitution.

3/ Specific purpose grant is a type of subsidy provided by the Federal Government to Regional States to achieve a specific purpose.

49. Principle of Revenue Sharing Formula

1/ The principles of revenue sharing formula shall respect Regional States' budget utilization, encourage revenue collection and effective budget utilization, be predictable, transparent, participatory, easy to understand and be based on objective, reliable and up-to-date information.

፪/ የድጎማ ቀመር ዝግጅት ዓላማዎች፣ ዝርዝር መርሆዎች፣ መስፈርቶች እና የመረጃ ምንጮች አግባብነት ባለው ሕግ ይወሰናል።

፶. በድጎማ እና በጋራ ገቢዎች ክፍፍል ስለሚኖረው ቅንጅት

፩/ የፌዴራል ድጎማና የጋራ ገቢዎች ክፍፍል ዓላማቸውን ታሳቢ ባደረገ መልኩ እንዲቀናጁ ማድረግ ያስፈልጋል።

፪/ ጥቅል ዓላማ ያላቸው እና ውስን ዓላማ ያላቸው ድጎማዎች ዓላማቸውን ታሳቢ ባደረገ መልኩ እንዲቀናጁ ማድረግ ያስፈልጋል።

፶፩. ስለ መረጃ

፩/ ለቀመር ዝግጅቱ በግብዓትነት የሚያገለግሉ መረጃዎች ወቅታዊና አስተማማኝ መሆን ይኖርባቸዋል።

፪/ ለቀመር ዝግጅቱ በጥቅም ላይ የሚውሉት ማናቸውም ዓይነት መረጃዎች በዋነኝነት ከፌዴራሉ ማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ኤጀንሲ የሚመነጩ ናቸው።

፫/ ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ (፪) ስር የተጠቀሰው ድንጋጌ ቢኖርም ከሚመለከታቸው የፌዴራል ተቋማት እና ከክልል መንግሥታት ምንጮች የሚገኙ መረጃዎች አስተማማኝ ሆነው ከተገኙ ለቀመር ዝግጅቱ ጥቅም ላይ ሊውሉ ይችላሉ።

፬/ ለጉዳዩ አግባብነት ያላቸው የፌዴራልና የክልል አስፈፃሚ አካላትና ሌሎች መረጃ አመንጪ ተቋማት ለቀመር ዝግጅቱ አስፈላጊ ሆነው የተገኙ መረጃዎችን በማቅረብ ረገድ የመተባበር ግዴታ አለባቸው።

2/ Objectives of government subsidies, the principle of revenue sharing formula and sources of information for the preparation of the subsidy formula shall be determined by relevant law.

50. The Coordination between Subsidy and Revenues derived from Joint Federal and State tax Sources

1/ The distribution of Federal subsidies and revenues derived from joint Federal and state tax sources need to be coordinated in accordance with their purpose.

2/ General-purpose grant and specific purpose grant need to be coordinated based on their objectives.

51. Relevant Evidences

1/ The information to be used for formula preparation shall be up-to-date and reliable.

2/ Central Statistics Agency shall be the principal source of information in devising formula.

3/ Notwithstanding with Sub-Article (2) of this Article, information obtained from the federal government institutions or regional states can be used in formula preparation provided that they are reliable.

4/ The relevant federal government and regional state organs, as well as other relevant institutions, shall have a duty to provide relevant information that can be used in formula preparation.

፮/ ይህ አዋጅ በሚጠይቀው መሰረት ለቀመሩ ዝግጅት የሚያስፈልጉትን መረጃዎች በወቅቱና በጥራት የማቅረብ ግዴታውን ያልተወጣ ማንኛውም ሰው በመገናኛ-ብዙሃንና የመረጃ ነፃነት አዋጅ መሠረት ተጠያቂ ይሆናል።

፵፪. ስለ ክትትል እና ሪፖርት

የሚመለከተው ቋሚ ኮሚቴ ድጎማውና የጋራ ገቢ ክፍፍሉ በቀመሩ መሠረት መፈጸሙን ይከታተላል። ወቅቱን የጠበቀ ሪፖርት ለምክር ቤቱ ያቀርባል።

ክፍል ስድስት

በሕዝቦች መካከል እኩልነትና አንድነት ሥር

እንዲሰድና እንዲዳብር ስለማድረግ

፵፫. መሠረቱ

በሕገ መንግሥቱ የተደነገገው የሕዝቦች እኩልነትና በሕዝቦች መፈቃቀድ ላይ የተመሰረተ አንድነት ሥር እንዲሰድና እንዲዳብር ያደርጋል።

፵፬. የመሰረተ ልማት ሥርጭት ፍትሃዊነት

ስለማረጋገጥ

፩/ ምክር ቤቱ በክልሎች መካከል የተመጣጠነ እድገት ለማምጣት የፌዴራል የመሰረተ ልማት አውታሮች ሥርጭት ፍትሐዊ መሆናቸውን ይከታተላል።

፪/ የፌዴራል የመሰረተ ልማት አውታሮች ሥርጭት ፍትሐዊነት የሚለካው አስቀድሞ በተለዩ መስፈርቶችና መግባባት በተደረሰባቸው መለኪያዎች መሰረት ይሆናል።

፫/ የሚመለከታቸው ተቋማት የመሰረተ ልማት ሥርጭት ፍትሐዊነትን አስመልክቶ የአፈጻጸም ሪፖርት ለምክር ቤቱ ያቀርባሉ።

5/ Any person that fails to provide the information required to prepare the formula shall be held accountable under mass media and freedom of information Acts.

52. Follow up and Report

The relevant standing committee shall follow up whether or not Federal Government subsidies and the revenues derived from joint Federal and State tax sources are distributed to Regional States in accordance with the formula.

PART SIX

PROMOTING EQUALITY AND UNITY

AMONG PEOPLES

53. Principle

The House shall promote the equality of the peoples of Ethiopia enshrined in the Constitution and promote and consolidate their unity based on their mutual consent.

54. Ensuring Equitable Distribution of Federal

Infrastructures

1/ To achieve balanced development among Regional States, the House shall follow up the equitable distribution of Federal infrastructures within Regional States.

2/ Equitable distribution of Federal infrastructures within Regional States shall be measured based on the criteria identified in advance and agreed on by the concerned organs.

3/ The relevant Federal Institutions shall submit to the House periodic report showing the equitable distribution of Federal infrastructures within Regional states.

፬/ በንዑስ አንቀጽ (፫) የተጠቀሰው ቢኖርም ምክር ቤቱ ክልላዊ የመሰረተ ልማት ስርጭቶችን በየጊዜው በመከታተል ወቅታዊ ግብረመልስ ለሚመለከተው ተቋም ይሰጣል።

፭/ ምክር ቤቱ በክልሎች የፌዴራል የመሰረተ ልማት አውታሮች ሥርጭት ፍትሐዊነት የጎደለው መሆኑን ሲያምን የማስተካከያ እርምጃ እንዲወሰድ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤትና ለሚመለከታቸው ተቋማት ያሳውቃል።

፮/ በንዑስ አንቀጽ (፭) መሰረት ግብረመልስ የተሰጠው የፌዴራል የመሰረተ ልማት ተቋም አፋጣኝ የማስተካከያ እርምጃ በመውሰድ ለምክር ቤቱ ማሳወቅ አለበት።

፯/ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ለተቋማቱ የተሰጣቸውን አስተያየቶችና ግብረመልሶች ስለመካተታቸው እና የማስተካከያ እርምጃዎች ስለመወሰዳቸው ይከታተላል።

፰/ ምክር ቤቱ የፌዴራል የመሰረተ ልማት ተቋማት እና ክልሎች የሚያካትት ብሔራዊ የጋራ የምክክር መድረክ ሊያቋቁም ይችላል።

፱/ የፌዴራል የመሰረተ ልማት አውታሮች ፍትሃዊ ሥርጭት እና የክትትል አግባብ ዝርዝር ምክር ቤቱ በሚዘረጋው የአሰራር ስርዓት ይወሰናል።

፶፮. የሕዝቦችን እኩልነት እና አንድነትን ስለማዳበር

፩/ ምክር ቤቱ አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመሆን የሕዝቡን ዲሞክራሲያዊ ባሕል እና ንቃተ ሕገ መንግሥት ለማዳበር የሚያስችል ስልት ይዘረጋል፤ ይከታተላል።

፪/ በየደረጃው ያሉት የትምህርት ተቋሞች በሕዝቦች መካከል እኩልነትና አንድነትን የሚያጠናክሩ የትምህርት ዓይነቶች በሥርዓተ ትምህርታቸው ማካተታቸውን ምክር ቤቱ ይከታተላል።

4/ Notwithstanding Sub-Article (3) of this Article, the House shall follow up distribution of Federal infrastructures and provide timely feedback to concerned Federal Institutions.

5/ When the House believes that the distribution of Federal infrastructures lacks equity, the House shall notify the House of Peoples’ Representatives and the concerned Federal institution to take corrective measures.

6/ The federal institution, which is notified under Sub-Article (5) of this Article, shall swiftly take corrective measures and report to the House.

7/ The House of Peoples’ Representatives shall follow up to check whether or not the concerned Federal institution has taken corrective measures.

8/ The House may set up a National Joint Consultative Forum composed of Federal institutions and Regional states.

9/ The details of the equitable distribution and monitoring of Federal infrastructure shall be determined by procedures issued by the House.

55. Promoting Equality and Unity of Peoples

1/ The House shall, in collaboration with pertinent bodies, prepare various programs and forums at various times to enhance the peoples’ democratic culture, and raise Constitutional awareness.

2/ The House shall follow up whether the curricula of educational institutions incorporate academic subjects that promote unity and equality among peoples.

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ለተመለከተው ዓላማ የመንግሥት መገናኛ ብዙኃን በቂ ሽፋንና አምድ መመደባቸውን ይከታተላል።

፬/ ለሕዝቦች እኩልነትና አንድነት መጠናከር እንቅፋት ሊሆኑ የሚችሉ አመለካከቶችና አዝማሚያዎች እንዲጠኑና እንዲለዩ በማድረግ የመፍትሔ አቅጣጫ ቀይሶ የሚመለከታቸው ሁሉ እንዲያስፈጽሟቸው ያደርጋል።

፭/ በአገራዊ ማንነት እና በብሔር ማንነት መካከል ሚዛን ለመጠበቅ የሚያስችሉ ተግባራትን ያከናውናል፤ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በጋራ ይሰራል።

፮/ ለህብረ-ብሔራዊ አገራዊ አንድነት የሚረዱ ጉዳዮችን ይለያል።

፯/ ብሔራዊ መግባባት ለመፍጠር ሚና ካላቸው አካላት ጋር ይሰራል።

፰/ ለአገራዊ አንድነት በሚጠቅም መልኩ ብሔሮች፣ ብሔረሰቦች እና ሕዝቦች በፌዴራል ተቋማት ውስጥ ሚዛናዊ ውክልና እንዲኖራቸው ይሰራል።

፱/ አካታች የሆነ የፌዴራል የፖለቲካ ባህል እንዲዳብር የሚያስችሉ ተግባራትን ያከናውናል፤ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በጋራ ይሰራል።

፲/ ልሳነ ብዝሃነት እንዲዳብር የሚያስችሉ ተግባራትን ያከናውናል፤ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በጋራ ይሰራል።

፲፩/ በብሔር፣ ብሔረሰብና ሕዝቦች መካከል የመቻቻልና ለጋራ ዓላማ የመሥራት ባሕል እንዲዳብር እንዲሁም አንድነታቸው እንዲጠናከር የሚያስችሉ ተግባራትን ያከናውናል፤ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በጋራ ይሰራል።

3/ The House shall also see to it that the government mass media give sufficient coverage to the purpose stipulated in Sub-Article (1) of this Article.

4/ The House shall study and sort out possible obstacle attitude and trends for peoples' unity and cooperation and devise a solution to be executed by the concerned bodies.

5/ The House shall perform tasks; work collaboratively with stakeholders to maintain a balance between national identity and ethnic identity.

6/ The House shall identify issues that contribute to multinational unity.

7/ The House shall work with stake holders to create national consensus.

8/ The House shall work to ensure that Nations, Nationalities and Peoples have a balanced representation in Federal institutions.

9/ The House shall perform tasks; work collaboratively with stakeholders to develop an inclusive Federal political culture.

10/ The House shall perform tasks; work collaboratively with stakeholders to develop multilingualism.

11/ The House shall perform tasks; work collaboratively with stakeholders to develop the culture of tolerance, cooperation for a common goal among Nations, Nationalities, and Peoples and that would also help them strengthen their unity.

፲፪/ ምክር ቤቱ በክልሎች መካከል ያለው ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ግንኙነት እንዲጠናከርና በሕዝቦች መካከል እኩልነትና አንድነት ሥር እንዲሰድና እንዲዳብር፡-

ሀ) ክልሎች በየዓመቱ የሚመደብላቸውን በጀት በተገቢው መንገድ ጥቅም ላይ ለማዋል የሚያስችላቸውን አቅም እንዲያገኙ ያደርጋል፤

ለ) ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ልማትን ለማፋጠንና በክልሎች መካከል የተመጣጠነ እድገትን ለማምጣት የሚያስችሉ ተግባራትን ያከናውናል፤ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በጋራ ይሰራል፤

ሐ) በፌዴራሉ ሕገ መንግሥት የሰፈሩትን የመንግሥት አወቃቀርና የሥልጣን ክፍፍል መሠረት በማድረግ ክልሎች የሚረዱበትንና በጋራ ለጋራ ጥቅም የሚሰሩበትን መድረኮች እና ሁኔታዎች ያመቻቻል እየተጠናከሩ እንዲሄዱም ድጋፍ ይሰጣል።

፲፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና (፫) የተመለከቱት በአግባቡ ስለ መፈጸማቸው የሚመለከታቸው የመንግስት አካላት ለምክር ቤቱ አስፈላጊ በሆነ ጊዜ ሪፖርት የማቅረብ ግዴታ ይኖርባቸዋል።

12/ To strengthen and consolidate the socio-economic relations, equality and unity among the peoples of the Regional States, the House shall:

a) be engaged in capacity building so that states can properly implement their budget;

b) perform tasks; work collaboratively with stakeholders to bring about balanced development in the socio-economic sectors among the states;

c) based on the structure and division of power enshrined in the Constitution, create conditions where upon States shall cooperate and work for common benefits and assist their further consolidation.

13/ The relevant government organs shall report to the House if and when the activities specified in Sub-Articles (2) and (3) of this Article are fulfilled.

ክፍል ሰባት

የፍትሕ ብሔር ጉዳዮችን ስለመለየት

፶፮. መሰረቱ

ምክር ቤቱ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሕግ ሊወጣላቸው የሚገቡ የፍትሕ ብሔር ጉዳዮችን ይለያል።

፶፯. የፍትሕ ብሔር ጉዳዮች ሀሳቦችን ማመንጨት

፩/ ምክር ቤቱ አንድ የኢኮኖሚ ማህበረሰብ ለመፍጠር አስፈላጊ ናቸው ተብለው የሚታመንባቸውን የፍትሕ ብሔር ጉዳዮች የሚለያቸው በራሱ አነሳሽነት ወይም በሌሎች አግባብነት ባላቸው መንግሥታዊ አካላት በሚቀርብለት አስተያየት መሠረት ሊሆን ይችላል።

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ አንድ የፍትሕ ብሔር ጉዳይ ከአንድ በላይ በሆኑ ክልሎች ባልተጣጣመ ሁኔታ እየተተገበረ ያለ ከሆነ ወይም የጉዳዩ በየክልሉ የተለያየ የአፈጻጸም ተሞክሮ አንድ የጋራ የኢኮኖሚ ማህበረሰብን ለመፍጠር እንቅፋት የሚሆን ከሆነ ወይም ጉዳዩ ከአንድ በላይ ክልሎችን በጋራ የሚመለከት ከሆነ ምክር ቤቱ ይህ የፍትሕ ብሔር ጉዳይ በህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሕግ አንዲወጣለት ያደርጋል።

፫/ የፌዴሬሽን ምክር ቤትና የክልሎች የጋራ ምክክር መድረክ የፍትሕ ብሔር ጉዳይ ሃሳቦችን ሊያመነጭ ይችላል። ምክር ቤቱ የፍትሕ ብሔር ጉዳዮችን ለመለየት ሌሎች መድረኮችንም ሊያዘጋጅ ይችላል።

PART SEVEN

IDENTIFYING CIVIL MATTERS

56. Principle

The House shall identify civil matters which require the enactment of laws by the House of Peoples' Representatives.

57. Initiating Civil Matters

1/ The House may identify the civil matters that are considered important for the creation of one economic community on its own initiative or the advice of other relevant governmental organs.

2/ Subject to Sub-Article (1) of this Article, if civil law is being implemented inconsistently in more than one region, or if the implementation in such regional states is an obstacle to the creation of one economic community, the House may require the enactment of civil laws by the House of Peoples' Representatives.

3/ The inter-governmental forum comprising the House and regional states may generate ideas on civil matters. The House may also set up other forums to determine civil matters.

፶፰. የፍትሕ ብሔር ሕግ ረቂቅ ስለማቅረብ

፩/ ምክር ቤቱ አንድ የኢኮኖሚ ማህበረሰብ ለመፍጠር አስፈላጊ ናቸው ብሎ ያመነባቸውን የፍትሕ ብሔር ጉዳዮችን በመለየት ሕግ እንዲወጣላቸው ለፌዴራሉ ሕግ አውጪ ያስተላልፋል።

፪/ የፍትሕ ብሔር ጉዳዮች አግባብነት ባላቸው መንግሥታዊ አካላት ለምክር ቤቱ የሚቀርብ ከሆነ ከጥያቄው ጋር የሕግ ረቂቅ ተዘጋጅቶ መቅረብ ይኖርበታል።

፶፱. የፍትሕ ብሔር ጉዳዮችን ስለማስተላለፍ

የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በፌዴሬሽን ምክር ቤት ተለይቶ የቀረበለትን የፍትሕ ብሔር ጉዳይ በተቻለ ፍጥነት ሕግ ሆኖ እንዲወጣ ያደርጋል።

ክፍል ስምንት

የፌዴራሉ መንግሥት ጣልቃ እንዲገባ ስለማዘዝ

፷. መሠረቱ

ምክር ቤቱ የፌዴራሉ መንግስት በክልሎች ጣልቃ እንዲገባ ያዛል።

፷፩. የፌዴራሉ መንግሥት ጣልቃ ስለሚገባበት ሁኔታ

፩/ ምክር ቤቱ በአንድ ክልል ውስጥ ሕገ-መንግሥታዊ ሥርዓቱ አደጋ ላይ ወድቋል ብሎ ሲያምን የፌዴራሉ መንግሥት ተገቢና ተመጣጣኝ እርምጃ እንዲወስድ ለማዘዝ ይችላል።

፪/ ምክር ቤቱ ይህንን እርምጃ የሚወስደው አጠቃላይ ሕገ መንግሥታዊ አወቃቀርና የሥልጣን ክፍፍል ግምት ውስጥ በማስገባት ይሆናል።

፫/ በአንድ የክልል መንግስት ተሳትፎ ወይም ዕውቅና ሕገ መንግስቱን ወይም ሕገ-መንግስታዊ ስርዓቱን ባለማክበር የሚደረግ ድርጊት ወይም እንቅስቃሴ በተለይም፦

58. Presenting Draft Civil Law

1/ The House shall identify civil matters that it considers necessary to create one economic community and forwards them to the House of Peoples' Representatives for law enactment.

2/ If civil matters are submitted to the House by the relevant Government Organs, that Government Organ shall submit a draft civil law.

59. Forwarding Civil Matters to the House of Peoples Representatives

The House of Peoples' Representatives shall enact civil law within a short time on civil matters submitted to it by the House.

PART EIGHT

THE INTERVENTION OF THE FEDERAL GOVERNMENT

60. Principle

The House shall order the Federal Government to intervene in any regional states.

61. The Intervention of the Federal Government

1/ When the House believes that the constitutional order is endangered in any Regional States, it shall order the Federal Government to take appropriate and proportional action.

2/ The House shall take this measure having due regard to the general Constitutional structure and division of powers.

3/ The following cases are, however, sufficient to say that the Constitutional order is in danger:

ሀ) በሕገ መንግሥቱ እውቅና የተሰጣቸው መንግሥታዊ ተቋሞች ሥራቸውን እንዲያከናወኑ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ የተገደቡ እንደሆኑ፤ ወይም

ለ) ማንኛውም ክልል በፌዴራሉ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ ፶፭ (፲፮) መሠረት በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የተሰጠውን መመሪያ ተግባራዊ ማድረግ ካቃተው ወይም ለመፈጸም ፈቃደኛ ያልሆነ እንደሆነ፤ ወይም

ሐ) በትጥቅ የተደገፈ የአመፅ እንቅስቃሴ ማድረግ፤ ወይም

መ) የፌዴራሉን ሰላምና ፀጥታ ማናጋት፤ ወይም

ሠ) ከሌላ ክልል ወይም ከሌላ ክልል ብሔር ብሔረሰብ ወይም ሕዝብ ጋር የተፈጠሩ ችግሮችን ሰላማዊ ባልሆነ መንገድ መፍታት፤

ሕገ መንግሥታዊ ሥርዓቱን አደጋ ላይ የጣለ ድርጊት ውይም እንቅስቃሴ እንደሆነ ይቆጠራል።

፬/ ምክር ቤቱ ሕገ መንግሥታዊ ሥርዓቱ አደጋ ላይ የጣለው ሁኔታ ተወግዷል ብሎ ካመነ የፌዴራል መንግሥቱ ጣልቃ ገብነት እንዲያበቃ ሊያዘው ይችላል።

፭/ የፌዴራል መንግስቱን ጣልቃገብነት ዝርዝር አፈጻጸም አግባብነት ባለው ሕግ ይወሰናል።

a) when Government institutions established by the Constitution are directly or indirectly restricted from carrying out their powers and functions ; or

b) the failure of any Regional States to execute Directives given to it by the House of Peoples’ Representatives in accordance with Article 55(16) of the Constitution, or its unwillingness to do so; or

c) armed uprising;

d) disturbance of peace and security of the federal government; or

e) resolving conflicts between another region or nation, nationality or people of another region by resorting to non-peaceful means.

4/ When the House believes that the danger to the Constitutional order has been arrested, it may order the termination of the intervention of the Federal Government.

5/ The details of the Federal Government’s intervention shall be determined by the applicable law.

ክፍል ዘጠኝ

ስለምርጫ ክልል አካላለል እና ስለ ልዩ ውክልና

፳፪. የምርጫ ክልሎችን ስለመወሰን

፩/ በሕገ መንግሥቱ አንቀጽ ፩፻፫ (፭) መሠረት የብሔራዊ ምርጫ ቦርድ የምርጫ አካላለልን አስመልክቶ የውሳኔ ሃሳብ ለምክር ቤቱ ያቀርባል።

፪/ የብሔራዊ ምርጫ ቦርድ አጠቃላይ አገራዊ ምርጫ ከመካሄዱ ከአንድ ዓመት በፊት የምርጫ ክልሎችን አካላለል ረቂቅ ለምክር ቤቱ ያቀርባል።

፫/ ምክር ቤቱ የውሳኔ ሃሳቡን ከማጽደቁ በፊት የውሳኔ ሃሳቡ የሕዝቦችን ሚዛናዊና ተመጣጣኝ ውክልና የማግኘት መብት የሚያስጠብቅ መሆኑን በመመርመር የቀረበለትን የውሳኔ ሃሳብ ያጸድቃል።

፳፫. ልዩ ውክልና ስለሚሰጣቸው ብሔረሰቦችና ሕዝቦች

፩/ ምክር ቤቱ የሕዝብ ብዛታቸው አነስተኛ በመሆኑ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የተለየ ውክልና የሚያስፈልጋቸውን ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ይለያል።

፪/ ልዩ ውክልና ስለሚሰጣቸው ብሔረሰቦችና ሕዝቦች የሚለዩበትን መስፈርት ምክር ቤቱ በሚያወጣው ደንብ ይወስናል።

PART NINE

CONSTITUENCIES AND SPECIAL REPRESENTATIONS

62. Constituencies

1/ The House shall review and approve the recommendation, regarding delimitations of constituencies submitted to it by the National Electoral Board of Ethiopia in accordance with Article 103(5) of the Constitution.

2/ The National Electoral Board of Ethiopia shall submit to the House a draft of the constituencies a year before the general election.

3/ The House shall, examine before approval, the recommendation as to whether it does give due respect to people rights of equal representation.

63. Special Representation of Minority Nationalities and Peoples

1/ The House shall identify minority nationalities and peoples who need special representation in the House of Peoples' Representatives.

2/ The criteria for identifying minority nationalities and peoples shall be determined by a Regulation to be issued by the House.

ክፍል አስር
ስለምክር ቤቱ አወቃቀር

፳፬. የምክር ቤቱ አደረጃጀት

ምክር ቤቱ አፈ ጉባዔ፣ ምክትል አፈ ጉባዔ፣ አስተባባሪ ኮሚቴ፣ ቋሚና ጊዜያዊ ኮሚቴዎች እንዲሁም ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ ሠራተኞች ይኖሩታል።

፳፭. የምክር ቤቱ ጽሕፈት ቤት

፩/ ምክር ቤቱ በሕግ የተሰጠውን ኃላፊነት ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስችል የራሱ ጽሕፈት ቤት ይኖረዋል።

፪/ ጽሕፈት ቤቱ ተጠሪነቱ ለአፈ ጉባኤው ነው።

፳፮. ሕጋዊ ሰውነት

ምክር ቤቱ የራሱ ሕጋዊ ሰውነት ይኖረዋል።

፳፯. የምክር ቤቱ አፈጉባዔ ሥልጣንና ተግባር

አፈ ጉባዔው፡-

፩/ የምክር ቤቱን ስብሰባዎች ይመራል።

፪/ የምክር ቤቱን ጠቅላላ የአስተዳደር ሥራዎችን በበላይነት ይመራል።

፫/ ምክር ቤቱን በሀገር ውስጥ እና በውጪ ይወክላል።

፬/ ምክር ቤቱ በአባላቱ ላይ የሚወሰደውን የዲሲፕሊን እርምጃ ያስፈጽማል።

፭/ ምክር ቤቱ የሚያስተላልፋቸው ውሳኔዎች ተግባራዊ መሆናቸውን ይከታተላል።

፮/ የፌዴሬሽን ምክር ቤትን በጀት በጽ/ቤቱ ተዘጋጅቶ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ያቀርባል፤ ሲወሰንም ሥራ ላይ እንዲውል ያደርጋል።

፯/ ሌሎች በሕግ የሚሰጡትን ተግባራት ያከናውናል።

PART TEN

**STRUCTURE OF THE HOUSE OF THE
FEDERATION**

64. Organization of the House

The House shall have a Speaker, a Deputy Speaker, permanent and ad hoc committees, and employees necessary to execute its powers and duties.

65. Secretariat of the House

1/ The House shall have its own secretariat which can ensure the expeditious execution of its responsibilities.

2/ The secretariat shall be accountable to the Speaker of the House.

66. Legal Personality

The House shall have its own legal personality.

67. Powers and Duties of the Speaker

The Speaker shall:

1/ Administer the meetings of the House.

2/ Manage all the House's administrative works.

3/ Represent the House on and outside of the country.

4/ Implement the disciplinary measures, the House take on its members.

5/ Follow up the implementation of the decisions of the House.

6/ Submit the House's work programme and budget to the House of the Peoples' Representatives, and implement same upon approval.

7/ Execute other responsibilities as determined by law.

፳፰. የምክር ቤቱ ምክትል አፈ ጉባዔ ሥልጣንና ተግባር

የምክር ቤቱ ምክትል አፈ ጉባዔ፦

፩/ በምክር ቤቱ አፈ ጉባዔ የሚመራለትን ሥራ ያከናውናል።

፪/ የምክር ቤቱ አፈ ጉባዔ በማይኖርበት ጊዜ አፈ ጉባዔውን ተክቶ ይሰራል።

፳፱. የምክር ቤቱ ስብሰባና ሥነ-ሥርዓት

፩/ ምክር ቤቱ ቢያንስ በዓመት ሁለት ጊዜ ይሰበሰባል።

፪/ ምክር ቤት እንዳስፈላጊነቱ አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል።

፫/ የምክር ቤቱ ምልዓተ ጉባዔ የሚኖረው ከአባላቱ መካከል ሁለት ሶስተኛው የተገኙ እንደሆነ ነው።

፬/ ምክር ቤቱ ውሳኔ የሚያሳልፈው በአብላጫ ድምፅ ይሆናል።

፭/ በዚህ አንቀጽ ከንዑስ አንቀጽ (፩) እስከ (፱) የተደነገጉት እንደተጠበቁ ሆነው የምክር ቤቱ የስብሰባ ሥነ-ሥርዓት ዝርዝር በምክር ቤቱ አሰራርና የአባላት የስነ-ምግባር ደንብ የተመለከተው ይሆናል።

፷. የምክር ቤቱ አባላት አመራረጥ

፩/ እያንዳንዱ ብሔር፣ ብሔረሰብ፣ ሕዝብ በፌዴሬሽን ምክር ቤት ቢያንስ አንድ ተወካይ ይኖረዋል። በተጨማሪም የብሔር ወይም ብሔረሰብ አንድ ሚሊዮን ሕዝብ አንድ ተጨማሪ ወኪል ይኖረዋል።

፪/ የተወካዮች ብዛት የሚወሰነው የብሔር ብሔረሰብ ወይም ሕዝቡ በሃገር ደረጃ በሚኖረው ብዛት መሠረት ነው።

68. Powers and Duties of the Deputy Speaker of the House

The Deputy speaker shall:

1/ Execute responsibilities directed to him by the Speaker of the House.

2/ Act on behalf of the speaker in his absence.

69. Meetings and Rules of Procedure

1/ The House shall convene at least twice in a year.

2/ The House may convene an emergency meeting as needed.

3/ There shall be a quorum where two-thirds of the members of the House are present.

4/ Decisions of the House shall be passed by a majority vote of the members.

5/ Subject to Sub-Article (1) to (4) of this Article, the details of the meetings and rules of procedure of the House shall be specified in the Regulation governing the proceedings and Code of Conduct of members of the House.

70. Nomination of Members of the House

1/ Each Nation, Nationality, and People shall be represented in the House of the Federation by at least one member. Moreover, each nation or nationality shall be represented by one additional representative for each one million of its population.

2/ The number of representatives shall be determined in proportion with the number of human population in each Nation, Nationality, and People in the whole country.

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) የተመለከቱትን መሠረት በማድረግ ምክር ቤቱ ክልሎች መላክ የሚገባቸውን የእያንዳንዱን ብሔር፣ ብሔረሰብ፣ ሕዝብ ተወካዮች ብዛት ወስኖ ምርጫ ከመካሄዱ ከአንድ አመት በፊት ለእያንዳንዱ ክልል ያሳውቃል።

፬/ የክልል ምክር ቤቶች የፌዴሬሽን ምክር ቤት በሚልክላቸው የተወካዮች ብዛት መሠረት በምክር ቤቶቹ በራሳቸው ወይም በቀጥታ በሕዝብ እንዲመረጡ በማድረግ የፌዴራል ምክር ቤቶች የጋራ ስብሰባ ከመጀመሩ ከአንድ ወር በፊት ለምክር ቤቱ ጽሕፈት ቤት የወኪሎችን ዝርዝር ይልካሉ።

፭/ ክልሎች የምክር ቤት አባላትን በቀጥታ በሕዝብ ለማስመረጥ ከወሰኑ ምርጫውን አግባብ ባላቸው የምርጫ ሕጎች መሠረት ያከናውናሉ።

፮/ በምክር ቤቱ የሚወከለው ሕዝብ የራሱ የዞን ወይም የወረዳ መስተዳደር ያለው እንደሆነ ተወካዩ የሚመረጥበት አግባብ ምክር ቤቶቹን ያሳተፈ መሆን ስላለበት ሥርዓቱ በክልል ምክር ቤቶች ሊመቻች ይገባል።

፯/ የምክር ቤቱ አባላት ምክር ቤቱ ህገ-መንግስታዊ ተልዕኮውን እንዲወጣ የሚያስችሉ መሆን አለባቸው።

፸፩. የምክር ቤቱ አባላት መብት

፩/ ማንኛውም የፌዴሬሽን ምክር ቤት አባል በማናቸውም የምክር ቤት ስብሰባ ላይ በሚሰጠው አስተያየት ወይም ድምጽ ምክንያት አይከሰስም አስተዳደራዊ እርምጃም አይወሰድበትም።

3/ The House shall inform each state the number of representatives each nation, nationality, and people shall send to it pursuant to Sub-Article (1 and 2) of this Article a year before conducting the general election.

4/ The Councils of States shall send the list of their representatives a month before the beginning of the first joint session of the two Houses; the representative shall be selected by the Council of States themselves or directly by the people.

5/ If regional states decide to directly elect the members of the house, they shall conduct elections in accordance with the relevant election laws.

6/ If the people to be represented in the House have their own Zonal and Wereda administration, the representative shall be elected with the full participation of the Councils, and the election procedure shall be arranged by the State Councils.

7/ The members of the House shall be who enable the House to carry out effectively its constitutional power and functions.

71. Immunity of Members of the House

1/ No member of the House may be prosecuted on account of any vote or opinion raised in any meetings of the House nor any administrative measures taken against any member on such ground.

፪/ ማንኛውም የፌዴሬሽን ምክር ቤት አባል ከባድ ወንጀል ሲፈጽም እጅ ከፈንጅ ካልተያዘ በስተቀር ያለ ምክር ቤቱ ፈቃድ አይያዝም፤ በወንጀልም አይከሰስም።

፸፪. የዲስፕሊን እርምጃ ስለመውሰድ

አንድ የምክር ቤት አባል የወከለውን ብሔር፣ ብሔረሰብ፣ ሕዝብ በብቃት ሊወክል አልቻለም የሚያሰኝ የዲስፕሊን ጉድለት ከፈጸመ በምክር ቤቱ አሰራርና የአባላት የሰነ ምግባር ደንብ መሠረት የዲስፕሊን እርምጃ ይወሰድበታል።

፸፫. ከምክር ቤት አባልነት ስለመነሣት

ማንኛውም የፌዴሬሽን ምክር ቤት አባል ከፈቃዱ ውጪ ከአባልነት ሊነሣ የሚችለው ከዚህ ቀጥሎ በተዘረዘሩት ምክንያቶች ብቻ ነው፡-

- ሀ) በክልል ምክር ቤት የተመረጠ አባል ሲሆን የመረጠው ምክር ቤት እንዲነሣ የወሰነ እንደሆነ፤
- ለ) በቀጥታ በሕዝቡ የተመረጠ አባል ሲሆን ከመራጨ፣ ሕዝብ አሰራ አምስት በመቶ (፲፮%) በላይ ሕዝብ የምርጫ ቦርድ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት የይነሣልን ጥያቄ ያቀረበ እንደሆነ፤
- ሐ) የምክር ቤቱ አባል በሚያሳየው የሰነ ምግባር ጉድለት ምክንያት የወከለውን ብሔር፣ ብሔረሰብ፣ ሕዝብ በብቃት ሊወክል አልቻለም በማለት የወከለው የክልል ምክር ቤት ሲወሰን።

፸፬. ምትክ አባልን ስለመላክ

፩/ አንድ የምክር ቤት አባል በሞት ወይም ከዚህ በላይ በአንቀጽ (፸፫) በተመለከቱት ምክንያቶች ወይም በራሱ ፈቃድ ከአባልነት የተነሣ እንደሆነ ምክር ቤቱ ጉዳዩን ለሚመለከተው ክልል ያሳውቃል።

2/ No member of the House shall be charged with or arrested on grounds of a felony without the permission of the House except in the case of *flagrante delicto*.

72. Disciplinary Measures

Where a member of the House fails to competently represent his Nation, Nationality or People due to disciplinary violations he may be subjected to disciplinary measures in accordance with the Regulation of the House.

73. Removal of Member from The House

No member of the House shall be removed except on the following grounds:

- a) where the State Council that elected him decides that he be removed;
- b) where a member is directly elected by the people fifteen percent (15%) of the electorate decided that he be removed in accordance with relevant Directive of the National Electoral Board of Ethiopia;
- c) where the State Council decided that a member does not represent properly his constituency due to moral incompetent.

74. Substitution

1/ Where a member of the House is deceased or resigns or removed on the ground specified under Article (73) of this Proclamation, the House shall communicate to the concerned State.

፪/ የክልል ምክር ቤቱም ውሳኔው በደረሰው በአጭር ጊዜ ውስጥ ምትክ ተወካዩን በራሱ በመምረጥ ወይም በቀጥታ በሕዝብ እንዲመረጥ በማድረግ ይልካል።

ክፍል አስራ አንድ
ሰለ ኮሚቴዎች

፸፮. ኮሚቴዎችን ስለማቋቋም

፩/ ምክር ቤቱ ሥልጣንና ተግባሩን በብቃት ለመወጣት የምክር ቤቱ አባላት የሚገኙባቸው ቋሚ እና ጊዜያዊ ኮሚቴዎችን ያቋቁማል፤ የሥራ ኃላፊነታቸውንም ይወስናል።

፪/ እያንዳንዱ ኮሚቴ ሰብሳቢ፣ ምክትል ሰብሳቢና ፀሐፊ ይኖረዋል።

፫/ ምክር ቤቱ ከእያንዳንዱ ቋሚ ኮሚቴ ውስጥ እስከ ሶስት አባላት በምክር ቤቱ በቋሚነት እንዲሰሩ ማድረግ ይችላል።

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ ምክር ቤቱ አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ከእያንዳንዱ ኮሚቴ በቋሚነት የሚሰሩ አባላት ቁጥር እንዲጨምር ማድረግ ይችላል።

፸፯. ሰለኮሚቴ አመራሮች ሥልጣንና ተግባር

፩/ የኮሚቴው ሰብሳቢ፡-

ሀ) የኮሚቴውን ስብሰባ የመጥራትና የመምራት፤

ለ) ለኮሚቴው መደበኛ ስብሰባዎች የሚቀርቡትን ጉዳዮች አጀንዳዎችን የመቅረጽ፤

ሐ) ምልዓተ ጉባዔ መኖሩን የማረጋገጥ፤

መ) የኮሚቴው ውሳኔዎች ወደ ሚመለከታቸው አካላት እንዲተላለፉ የማድረግ፤

2/ Upon the receipt of the communication, the State Council shall, in a short period, send a substitute after nominate or cause the constituency to nominate by direct vote.

PART ELEVEN
COMMITTEES

75. Committee Formation

1/ The House shall establish standing and ad-hoc committees from its members; and define their powers and duties.

2/ Each committee shall have a chairperson, deputy chairperson and a secretary.

3/ The House may assign three members selected from each standing committee to work permanently thereon.

4/ Without prejudice to the provisions of Sub-Article (3) of this Article, the House may raise the number of members of the standing committee to be assigned permanently, if it deemed it necessary.

76. The Powers and Functions of Committee Leaders

1/ The Chairperson shall have a responsibility to:

a) call and chair committee meetings;

b) organize and distribute the agenda of the meeting to the committee members;

c) verify that a quorum is attained;

d) communicate the decision of the committee to concerned bodies;

ሠ) የኮሚቴውን የውሳኔ ሀሳብ እና የሥራ ክንውን ሪፖርት በየወቅቱ ለምክር ቤቱ የማቅረብ፤

ኃላፊነት ይኖረዋል።

፪/ የኮሚቴው ምክትል ሰብሳቢ፡-

ሀ) የኮሚቴው ሰብሳቢ ሳይኖር ሰብሳቢውን ተክቶ የመሥራት፤

ለ) በኮሚቴው ሰብሳቢ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት የመፈፀም ኃላፊነት፤

ይኖረዋል።

፫/ የኮሚቴው ፀሐፊ፡-

ሀ) የኮሚቴውን ቃለ ጉባዔዎች ይይዛል፤ ያደራጃል ሰነዶች በቅደም ተከተል ተመዝግቦው መያዣቸውንና መቀመጣቸውን ያረጋግጣል፤

ለ) ለኮሚቴው የሚቀርቡትን አቤቱታዎች፣ የውሳኔ ሀሳቦች እና ማናቸውም ለምክር ቤቱ የሚቀርቡ ጉዳዮችን በሥርዓት አደራጅቶ ለኮሚቴው አባላት እንዲደርሱ ያደርጋል፤

ሐ) በኮሚቴው ወይም በሰብሳቢ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ይፈጽማል።

፸፮. ምልዓተ ጉባዔ

፩/ ከኮሚቴው አባላት ከግማሽ በላይ ከተገኙ ምልዓተ ጉባዔ ይሆናል።

፪/ ምክር ቤቱ ሌላ ደንብ ካላወጣ በቀር የኮሚቴው ማንኛውም የሚተላለፈው በአብላጫ ድምጽ ይሆናል።

፫/ ድምጽ እኩል በእኩል በሚከፈልበት ጊዜ ሰብሳቢው የሚደግፈው አቋም የኮሚቴው የመጨረሻ ውሳኔ ወይም የውሳኔ ሀሳብ ይሆናል።

e) submit periodically the committee's performance report to the speaker.

2/ Deputy Chairperson:

a) shall act on behalf of the chairperson in the absence of the later;

b) shall perform other functions as instructed by the chairperson.

3/ Secretary shall:

a) record the minutes of the committee, organize and oversee the registration and orderly documentation of files;

b) organizes applications, recommendations and any other submissions to the committee in an orderly manner and communicates them to the members of the committee;

c) execute other activities given by the chairperson or the committee.

77. Quorum

1/ There shall be a quorum where half plus one of the committee members are present.

2/ Unless the House issues Regulations otherwise, the committee's decision shall be passed by majority vote.

3/ When the vote is evenly distributed, the position supported by the chairperson shall be the final decision or recommendation of the committee.

ክፍል አስራ ሁለት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፸፰. ስለ ክትትል

ምክር ቤቱ የሰጠው ውሳኔ ወይም ትዕዛዝ በሚመለከታቸው አካላት ስለመፈጸማቸው በሚመለከታቸው ቋሚ ኮሚቴዎች አማካይነት ክትትል እየተደረገ ሪፖርት መቅረብ አለበት።

፸፱. ስለበጀት

፩/ የምክር ቤቱ በጀት፡-

- ሀ) በመንግሥት ከሚመደብ በጀት፤
- ለ) ከስጦታና እርዳታ፤
- ሐ) ከማንኛውም ሌላ ሕጋዊ ምንጭ፤ የተውጣጣ ይሆናል።

፪/ ምክር ቤቱ በሕገ መንግስቱ አንቀጽ (፳፭) መሰረት በጀቱን በቀጥታ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በማቅረብ ያስወስናል።

፫/ የምክር ቤቱ በጀት ዝግጅትና የአቀራረብ ሒደት በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጣ ደንብ ይወሰናል።

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው ገቢ በምክር ቤቱ የባንክ ሂሳብ ተቀምጦ የምክር ቤቱን ሥራ ለማከናወን ብቻ ይውላል።

፭/ ምክር ቤቱ የበጀት አጠቃቀሙን የሚያሳይ ትክክለኛ የሂሳብ ሰነድ መያዝ ይኖርበታል።

፮/ የምክር ቤቱ የሂሳብ መዛግብትና የገንዘብ ነክ ሰነዶች በዋናው አዲተር በየዓመቱ ይመረመራል።

PART TWELVE

MISCELLANEOUS PROVISIONS

78. Follow up

The relevant committee shall follow up the implementation of the decisions or orders of the House and submit a report thereof to the House.

79. Budget

1/The budget of the House shall be drawn from the following sources:

- a) budget appropriated by the government;
- b) donations and aid;
- c) any other lawful source.

2/ The House shall, in accordance with Article (65) of the Constitution, submit the budget directly to the House of Peoples' Representatives.

3/ The budget preparation and other processes shall be determined by the Regulation to be issued to implement this Proclamation.

4/ The funds stated under Sub-Article (1) of this Article shall be deposited in the Bank account of the House and shall be used only for the conduct of the House operations.

5/ The House shall keep a verifiable balance sheet indicating its expenditures.

6/ Books of accounts and financial documents of the House shall be audited by the Auditor-General annually.

፹. የውሳኔው የመጨረሻነት ባህርይ፣ ደረጃና አስገዳጅነት

- ፩/ የፌዴሬሽን ምክር ቤት በቀረበለት ጉዳይ ላይ የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።
- ፪/ ምክር ቤቱ የሚሰጣቸው ሕገ መንግስታዊ ወሳኔዎች የሕገ መንግስታዊ ድንጋጌ ደረጃ ይኖራቸዋል።
- ፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ ውሳኔው መሰረታዊ የሕገ መንግስታዊ ትርጉም ስህተት እንዳለበት የሚመለከታቸው አካላትን በማማከር አፈ ጉባዔው ካመነበት ጉዳዩ በድጋሚ ለምክር ቤቱ ለውይይት ሊቀርብ ይችላል።
- ፬/ ማንኛውም ሰው፣ የፌዴራልና የክልል ፍርድ ቤቶች፣ የፌዴራልና የክልል መንግስታት፣ የመንግስት ባለሥልጣናት ወይም መንግስታዊ ያልሆኑ አካላት የምክር ቤቱን ውሳኔ የማክበር፣ የማስፈጸምና የመፈፀም ግዴታ ይኖርበታል።

፹፩. የሕግ ረቂቅ የማቅረብ ሥልጣን

ምክር ቤቱ በሥልጣኑ ክልል በሆኑ ጉዳዮች ላይ የሕግ ረቂቅ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የማቅረብ ሥልጣን ይኖረዋል።

፹፪. ደንብ የማውጣት ሥልጣን

ምክር ቤቱ በዚህ አዋጅ የተሰጠውን ኃላፊነትና ተግባራት ለማከናወን ደንብ ለማውጣት ይችላል።

፹፫. መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

አስተባባሪ ኮሚቴው ይህን አዋጅ ወይም ምክርቤቱ የሚያወጣውን ደንብ ለማስፈጸም መመሪያ የማውጣት ሥልጣን ይኖረዋል።

80. Finality and Enforceability of Ruling

- 1/ Decisions of the House on matters submitted to it shall be final.
- 2/ Constitutional Interpretation decisions made by the House shall have equal status with Constitutional provision.
- 3/ Subject to the provisions of Sub-Article (1) of this Article, the decision already made by the House may be re-submitted to the House if the Speaker, after consulting with the relevant organs, agrees that the Constitutional interpretation already made is erroneous.
- 4/ Every person, the Federal and Regional State Courts, the Federal and Regional Governments, Government authorities or non-governmental organs shall have a duty to respect and enforce the decisions of the House.

81. Power of Submitting Draft Laws

The House shall have the power to submit draft laws to the House of peoples' Representatives on matters within its jurisdiction.

82. Power to Issue Regulation

The House may issue Regulation to conduct its power and responsibility given by this Proclamation.

83. Power to Issue Directives

The Coordinating Committee shall have the power to issue Directives to implement this Proclamation or the Regulations to be issued by the House.

፹፬. የተሻሻሉ ሕጎች

፩/ የፌዴሬሽን ምክር ቤትን ሥልጣንና ተግባር ለመዘርዘር የወጣ አዋጅ ቁጥር ፪፻፶፩/፲፱፻፺፫ ዓ.ም በዚህ አዋጅ ተሸሯል።

፪/ ይህን አዋጅ የሚቃረኑ ሕጎች፣ ደንቦች፣ መመሪያዎች፣ ውሳኔዎችና አሰራሮች በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖራቸውም።

፹፭. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ከጸደቀበት ከሰኔ ፴/፪ሺ፲፫ ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አዲስ አበባ ነሀሴ ፲፫ ቀን ፪ሺ፲፫ ዓ.ም

ሳህለወርቅ ዘውዴ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

84. Repealed Laws

1/ Proclamation No. 251/2001, of a Proclamation to define the powers and functions of the House of Federation is hereby repealed by this Proclamation.

2/ No laws, Regulations, Directives or Rulings which are inconsistent with this Proclamation shall have effect with respect to matters provided for herein.

85. Effective Date

This Proclamation shall enter into force up on the date of its approval by the House of Peoples Representatives on the 7th day of July 2021.

Done at Addis Ababa, On this 19th Day of August, 2021

SAHLEWORK ZEWDE

PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA